

Bulgar Faşizminin karakteri üzerine tezler *

Georgi DİMİTROF

1. Bulgaristan, faşist diktatörlüğün en erken kurulduğu (daha 1923 yılında) ülkelerden bir tanesidir. Bunun nedenleri, Bulgar kapitalizminin genel bunalımının özel keskinliği ile tam bir ekonomik çöküntüye yol açan ve Bulgar burjuvazisinin "ulusal ülküleri"ni toprağa gömen iki savaşın felaketiyle sona ermesinin getirdiği sonuçtur. Bu savaşlar, geniş halk yığınlarının gözünde finans kapitalin, monarşik faşizmin ve burjuva partilerinin içyüzünü tamamen açığa vurdular ve burjuvazinin iktidarı demokrasi ve parlamentarizm yoluyla ele geçirmesini ve yığınların devrimci yükselişiyle başa çıkmasını olanaksız duruma getirdiler. Bunun için burjuvazi, askersel darbe ve faşist diktatörlük yöntemlerine başvurmuştur.

2. Faşist diktatörlük Bulgaristan'da iki aşamada gelişmiştir. 9 Haziran 1923 as-

kersel darbesiyle başlayan birinci aşama, Tsankov-Lyaptçev-Burov Demokratik Birliği aşaması, faşist diktatörlük ile parlamentarizmin kalıntılarının özgül bir birleşmesi ile belirlenir. Faşist diktatörlük, eski burjuva partilerinin Demokratik Birlik'de(1) toplanmasıyla kendine yığınsal bir taban yaratmayı denemiştir. Ancak burjuva kamptaki derin görüş ayrılıkları ve emekçi yığınlarda faşizmin hiç popüler olmaması, birleşik bir burjuva gücün oluşmasını önlemiştir ve diktatörlüğü başka partilerin varlığına izin vermeye zorlamıştır. Burjuvazi, Eylül Ayaklanması'nın bastırılmasının ve komünist harekete ve BKHP'ne (Bulgar Köylü Halk Birliği) karşı 1923 ve 1925'deki zorba saldırıların halk yığınlarını uzun süre için güçsüz bırakacağını ve böylece kapitalizmin iktidarının, sürdürülecek bir parlamentarizm koşullarında

* Georgi Dimitroff bu tezleri, 1936 yılının başında toplanan BKP MK'nin 6. Genişletilmiş Plenumu'nun hazırlığıyla ilgili olarak kaleme aldı. Bu Plenum, Komintern'in 7. Kongresi'ni, Bulgaristan'daki savaşım koşullarını gözönüne alarak değerlendirdi. Bu tezler, Ekim 1935 ile Şubat 1936 tarihleri arasında oluştu.

Çeşitli dillerde yayınlanmış üç ciltlik "Georgi Dimitroff, Seçme Yapıtlar"da yer almayan ve şimdiye kadar dilimize de çevrilmemiş bulunan bu tezleri, 1982 yılında yayınlanan Almanca ilk çevirisinden aldık. (Georgi Dimitroff, *Gegen Faschismus und Krieg*, 1982, Leipzig, Reclam Universal Bibliothek, s. 173-179)

da güvence altına alınabileceğini hesaplamıştı.

Sekiz yıl hükümet eden Tsankov-Lyaptçev ikilisinin faşist diktatörlüğü yığınların güçlü devrimci yükselişinin, derin ekonomik bunalımın ve burjuva kamptaki derin görüş ayrılıklarının baskısı altında yıkıldı. Faşist diktatörlük yığınların savaşımını yok etmeyi başaramadı. Kanlı teröre rağmen, işçiler ve emekçi yığınlar güçlerini yeniden örgütlemeye başladılar (Komünist Partisi'nin yeniden inşa edilmesi, İP -İşçi Partisi- ve BİS -Bağımsız İşçi Sendikaları'nın oluşması).(2) Artan sömürüye karşı biriken hoşnutsuzluk, 1929'dan 1931'e kadar süren güçlü grev dalgalarının patlamasına yol açtı. İşçi yığınlarının savaşımı, köy halkını da peşinden sürükledi. Devrimcileşen yığınların baskısı altında burjuva kamptaki görüş ayrılıkları daha da şiddetlendi. Devrimcileşen yığınlar, öteki burjuva partilerini Demokratik Birlik'e karşı sert bir muhalefete zorladılar, öyle ki, bu burjuva partileri Demokratik Birlik'e karşı savaşta BKH'B'nin desteğini aramak zorunda kaldılar. Bizzat Demokratik Birlik'in içinde çeşitli "aşiretler" arasındaki klik savaşları şiddetlendi.

3. Demokratik Birlik'in yıkılması, faşist diktatörlükte açılmış bir gedikti. Yığınların, güçlü devrimci yükselişin ve 1931-1932'deki çetin savaşımaların baskısı altında demokratik özgürlükler, legal eylem olanakları genişletilmiş ve bir dizi yeni konumlar elde edilmişti.(3) Yığın örgütlerinin yardımı ile BKP legal savaşımında, işçi sınıfının en büyük bölümü ve emekçi köylüğün önemli kesimleri üzerinde etki kazandı. Seçim başarıları ve özellikle Sofya Belediye Meclisi'nin parlak bir utkuyla fethedilmesi, burjuvazi için devrimci yükselişin gücü ve kendi egemenliğini tehdit eden tehlike hakkında ciddi bir uyarıydı.

4. Ulusal Blok, yeni hükümetin yığın-

sal tabanını oluşturan BKH'B'nin katılımına rağmen, burjuva egemenliğini pekiştirmeyi başaramadı.

Bunalımın darbeleri altında, yığınların devrimci yükselişi ve Ulusal Blok içinde alevlenen görüş ayrılıkları nedeniyle burjuvazinin iktidarı giderek daha çok sarsıldı. Tsankov'cu faşist hareket biçiminde burjuvazi için yığınsal taban yaratma denemeleri, elde edilen tartışmasız başarılarla rağmen, beklenen sonuçları vermedi. Geniş küçük burjuva yığınların hareketi olmaktan çok, orta burjuva partilerinin güçlerini çevresinde gruplaştırmaya yöneldikçe Tsankov Hareketi daha da gelişme gösterdi. Tsankov başta olmak üzere, yıpranmış çevreler ve iflas etmiş politikacılar tarafından yönetilen bu hareket, geniş şehir ve köy emekçi yığınlarının aktif bir kin duymasına yol açtı ve kendisine karşı ciddi bir direniş hareketi başlatmayacak biçimde iktidara gelme şansı kalmadı. Bir yandan bu durum, öte yandan, yığınlar karşı harekete geçerek ve yeni bir savaşla derinleşen ekonomik bunalımdan bir çıkış yolu aramak ve böylece yığınların devrimini önlemek gibi bir acil zorunluluk, burjuvaziye askersel darbeye yöneltti.

5. 19 Mayıs darbesiyle başlayan faşist diktatörlüğün ikinci aşaması, burjuva demokrasinin ve burjuva parlamentarizminin tamamen lağvedilmesi (Tirnov Anayasası'nın kaldırılması, partilerin tasfiye edilmesi, parlamentonun ve belediye meclislerinin dağıtılması) ve açık faşist diktatörlük yöntemlerine geçişleyle belirlenmektedir. Şimdiki keskinleşmiş sınıf savaşımaları döneminde demokrasinin ve demokratik parlamentarizmin her tür kalıntısının yığınlar tarafından burjuva egemenliğinin temellerinin yıpratılması için kullanılabileceğini geçmişin acı deneyleriyle öğrenmiş olan ve Almanya'da Hitlerizmin utkusundan cesaret alan finans kapital, devlet düzeninin yeni biçimlerini arıyor. Demokratik

parlamentarizme, hükümet etmenin partiler sistemine ve halk yığınlarının hükümete aktif katılmasına karşı olduğunu açıklıyor ve devlet vesayeti altındaki sandika örgütlerinde, partizizlerin yığın örgütlerinde (Vatan Korunması, Ulusal Lejyon, gençlik örgütleri, yedek subay ve assubayların örgütleri) ve kısmen Tsankov Hareketi'nde destek arıyor.

6. Tüm öteki ülkelerde olduğu gibi faşist diktatörlük bizde de, gelişmesinin her iki aşamasında, burjuvazinin en gerici, en şoven ve en savaşçı unsurlarının terörist iktidarı olduğunu göstermiştir. 9 Haziran darbesi, kral, askersel kurul ve finans kapitalin Halk Birliği'ndeki ajanları tarafından örgütlenmiş ve büyük tü-tün ve doğa ürünleri ihracatçıları tarafından finanse edilmiştir. Demokratik Birlik Hükümeti, bütün iç, dış ve ekonomi politikasıyla büyük sermayenin, bankaların, ihracatçıların, monarşist kliğin askersel grubun ve İvan Mihaylov'cu önderlik iddiasının hükümeti olduğunu açığa vurmuştur. 19 Mayıs darbesi askersel kurul ile içinde radikalleşen, faşistleşmiş aydınların -askersel ve sivil- önemli etkiye sahip olduğu "Zveno" politik çevresi tarafından örgütlenmiştir. Yığınların atılımıyla ve onların örgütleriyle kanlı biçimde hesaplaşabilmek, işçilerin ve köylülerin tüm haklarını ellerinden almak ve onların yaşamsal çıkarlarına karşı sert saldırıları gerçekleştirmek için, "kapitalizmin reforme edilmesi", "ekonominin düzeltilmesi", "ulusların birliği" ve "ekonomik bakımdan zayıf olanların desteklenmesi" gibi demagojik lafazanlıkların ardına saklanılarak bu aydınlar monarşi ve finans kapital tarafından iktidara getirilmiştir. Ancak askersel-faşist diktatörlüğün tepesine giderek daha çok monarşist generaller kliği ve büyük finans kapitalin en güçlülere geçmektedir.

Askersel faşist diktatörlük gittikçe daha çok burjuvazinin çıkarlarının açık sa-

vunusuna geçmektedir. General Zlatev ve Andrey Toşev Hükümetleri, bu geçişin tek tek aşamalarıdır. Ancak gelişmesinin her iki aşamasında da faşist diktatörlük, halk yığınlarına yalnızca artan sömürü, haklarının elinden alınması ve vahşi bir terör ve yeni bir savaş tehlikesi getirmiştir.

7. Özü bakımından tüm öteki ülkelerdeki faşizmle aynı olmakla birlikte, Bulgar faşizmi bir dizi karakteristik özelliğe sahiptir:

a) Hitlerci veya Mussolinici tipte faşist bir yığın hareketinin olmayışı ve yığınlar içinde destek yaratmaya yönelik ilk denemelerin ancak iktidarın ele geçirilmesinden sonra başlatılması;

b) iktidarı askersel darbelerle ele geçirilmesi;

c) faşist diktatörlüğün kurulmasında yabancı etkilerin önemli rolü (1923 yılında İtalyan ve İngiliz, 1934'de Fransız ve Yugoslav etkisi);

d) geniş küçük burjuva yığınlar üzerinde saygınlığa ve otoriteye sahip bir önderin olmayışı;

e) diktatörlük yönetiminde kralın ve askersel unsurların ağırlıklı rolü;

f) Bulgaristan'daki ekonomik bunalımın özel keskinliği ve Bulgar kapitalizminin genel zayıflığı nedeniyle, faşist diktatörlüğün daha zayıf olan manevra yeteneği; bundan dolayı, faşist diktatörlüğün açık kapitalist karakterini örtbas etmede daha zayıf ve daha az başarılı olması, ulusal demagojinin sosyal demagojiye oranla ağır basması;

g) faşizmin halk düşmanı karakterini yığınlar önünde açığa çıkaran faşist diktatörlüğün ilk dalgasının iflası;

h) BKP ve BKHB'nin etkisi altında ve politik bakımdan daha bilinçli ve faşist demagojiye daha az açık olan şehir ve köy emekçi yığınlarının inatçı direnişi;

i) burjuva kamptaki, iktidar, burjuva diktatörlüğünün biçimleri ve dış politika sorunları konularındaki keskin görüş ayrılıkları.

Tüm bu özellikleri nedeniyle faşist diktatörlük bizde, İtalya ve Almanya'da olduğundan çok daha istikrarsızdır ve çok daha kolay yaralanabilir.

Eğer buna rağmen, finans kapitalin en gerici, en şoven ve en militarist kesimleri bizde iki kez başarıyla bir askersel darbe yapmayı ve yığın hareketine ağır darbeler indirmeyi ve yıllarca iktidarda kalmayı başarmışsa, bunun birkaç nedeni vardır:

Birincisi, Sosyal Demokrat Parti tarafından izlenen sınıf işbirliği politikasının bir sonucu olarak işçi sınıfının bölünmüşlüğü (bu bölünmüşlüğü yıkıcı etkileri özellikle Eylül Ayaklanması günlerinde, Sosyal Demokrat Parti'nin etkisi altındaki demiryolu ve posta işçileri ayaklanmaya katılmayarak faşist diktatörlüğün ayaklanmayı bastırmasına yardımcı olduklarında hissedildi).

İkincisi, işçi sınıfı ile emekçi köylülüğün bağlaşıklığının yeterli sağlamlıkta olmaması. Bu faşist diktatörlüğe, her birini tek tek yenme olanağı verdi. Bunun suçu, herşeyden önce, "köylülerin bağımsız iktidarı" için ve iki cephede de savaşım politikası yürüten -hem burjuvaziye, hem de işçi sınıfına karşı (1920'den 1923'e kadar ki süre içinde)- ve burjuva partileriyle işbirliği politikası izleyen (1931'den 1934'e kadar olan dönem) BHKB'ye aittir. Ancak iktidar için savaşımında gerekli bir bağlaşıklık olarak emekçi köylü yığınının önemini küçümseyen partimizin de

suçu vardır.

Üçüncüsü, BKHB ve SDP (Sosyal Demokrat Parti)'nin aldıkları gerici önlemlerle faşist diktatörlüğe yol açarak ona destek olmaları (Sosyal Demokrat Partisi, 9 Haziran darbesine aktif olarak katıldı, BKHB ise, eldeki paraları, bankaları, silahları ve ordudaki komuta yerlerini burjuvazinin elinde bırakarak, ikircimli politikasıyla bu darbeyi kolaylaştırdı; BKHB uygulanan terörle ve olağanüstü yasaların hazırlanmasıyla ("Burgaz'daki bataklıkların kurtulması"), BKP ve işçi sınıfı ile arasındaki uçurumu daha da derinleştirmiştir; 1931'den 1934'e kadar BKHB, Halk Bloku Hükümetinin ikinci yansı sırasında uygulanan bir dizi gerici önlemlerle -Sofya Belediye Meclisi'nin dağıtılması, emekçilerin halk temsilcilerinin tasfiye edilmesi, cinayetler ve artan terör- 19 Mayıs darbesini kolaylaştırmıştır.)

Dördüncüsü, BKP'nin hataları (9 Haziran ve 19 Mayıs'taki oportünist pasiflik, faşist tehlikenin küçümsemesi, birlik cephesi taktiklerini doğru uygulamada yeteneksizlik, son yılların sol sektör çizgisi).

Bulgar kapitalizminin bunalımının savaş sonrasındaki, burjuvazinin egemenliğini temelden sarsan özel keskinliğine rağmen, burjuvazinin iktidarını bugüne kadar korumayı başarması, işçilerin, emekçi yığınların ve onların örgütlerinin bu hata ve zayıflıklarına ve bu hata ve zayıflıkların bizler ve emekçilerin öteki örgütleri tarafından zamanında görülüp yok edilememiş olmasına dayanmaktadır.

- (1) 10 Ağustos 1923'te kurulan Demokratik Birlik, tüm gerici güçleri birleştirmeyi amaçlayan faşist bir partiydi. Bu Birlik'in çekirdeğini Halk Birliği oluşturuyordu. Birleşik İlerici Halk Partisi ile Demokratik Parti'nin ve Radikal Parti'nin bazı kesimleri de bu Birliğe katılmışlardı. Sosyal Demokrat Parti, politik olarak tasfiye olmuş Ulusal Liberal Parti ile Demokratik Parti'nin ve Radikal Parti'nin bazı kesimleri bu birliğin dışında kalmışlardı. Bu Birlik, 1923'den 1931'e kadar hükümette kaldı ve kanlı yöntemlerle en gerici sınıf güçlerinin çıkarlarını savundu.

- (2) BKP'nin çabaları sonucu, 1926'da legal sendikal örgütlerin kurulması ve hatta 1927'de, legal işçi partisinin oluşturulması başlandı. Bu parti devrimci güçlerin toparlanmasında önemli bir rol oynadı.
- (3) 1931'de Bulgaristan'da faşizmin cephesini yarmada ilk başarı elde edildi. Egemen sınıfın içindeki artan çatışma ve sürtüşmeler ve antifaşist hareketin artan gücü, 1926'dan beri başta olan faşist Lyaptçev Hükümeti'nin geri çekilmek zorunda kalmasına ve yerini Halk Bloku (Ulusal Blok) adını taşıyan burjuva hükümetine bırakmasına yol açtı. Bu kabine, Malinov'un Demokratik Partisi'ne, BKHP'nin sağ kanadına, Radikal Partiye ve Liberaller'in bir kesimine dayanıyordu. Ancak bu kabinenin ömrü uzun olmadı. Bulgaristan büyük burjuva gericiliği 1934'den sonra yeniden açık terorist egemenlik biçimlerine sanldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE YAYINLARI
TÜSTAV

GEORGI DIMITROV

SEÇİLMİŞ YAPITLAR

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

.....Yayınları.....L9.....

GEORGI DIMITROV

SEKİZ CİLT OLARAK
SEÇİLMİŞ YAPITLAR

..... 19.....

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

G E O R G İ D İ M İ T R O V

S e ğ i l m i s
Y a p ı l a r

G E O R G I D İ M İ T R O V

SEÇİLMİŞ YAPITLAR

DÖRDÜNCÜ CİLT

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU
TÜSTAV

Ö N S Ö Z

"Georgi Dimitrov-Seçilmiş Yapıtlar"ın Dördüncü Cildi

Ünlü devrimcinin yaşamının ~~ve hareketliliğinin~~ son derece dinamik bir evresini (1933-1935) kapsıyor. Bu cildin kapsamına giren yazıların, demeçlerin ve mektupların büyük bir bölümü, kahramanlıklarla yoğunlaşmış günleri, bütün dünyanın, barbar ~~milliyetçiliğinin~~ ve bu milliyetçiliğinin ^{hareket} faşist/yöntemlerini açıklayan Laypzig kahramanından coşkuyula söz ettiği günleri yansıtıyor.

Alman faşizminin erki ele geçirmesinden sonra da (30 Ocak Şubat 1933), Georgi Dimitrov'un hareket merkezi yine Berlin'dir. Bu sırada o, Komintern'in Batı Avrupa Bürosu'nun yöneticisidir. Aynı yıl 27 Şubatta Hitlerciler Raystag'da (Alman Parlamentosu) yangın çıkarıyor ve komünistleri yangını çıkaranlar olarak suçluyorlar.

9 Martta Georgi Dimitrov ve BKP MK nin diğer iki üyesi, Blagoy Popov ve Vasil Tanev tutuklanıyorlar. Onlar Raystag yangınına çıkaranların "suç ortağı" olarak mahkemeye veriliyor. BKP li yöneticilerin tutuklanmasının "isyancılar" oyununun son perdesi olması ve nazilerin uluslararası komünist komplo savlarını kanıtlaması ge-

rekliyordu. Hitlerizm böylece, dünya kamu ^{oyunda} kendisini, Avrupayı bolşevizmden "kurtaran" diye göstermeyi amaçlıyordu.

Georgi Dimitrov insanlık erdemine ve komünist onuruna söğülmesine, faşist provokatörler tarafından iftira edilmesi ve kötülenmesi oyunlarına karşı devrimci strateji ve taktikle karşı koydu. O kişisel olarak kendisini savunuyor, koruyor değildi, Alman faşizminin ^{tüm} politikasını, pra ^{tiğini} eleştiriyordu. Dimitrov Raystag yangınını çıkarma suçlamasını kesinlikle yadsıdı, böylesi bir eylemin proleter devrimcisinin ilkelerine uymadığını belirtti.

Dördüncü cilt Laypzig yargılamasıyla ilgili birçok değerli belgeyi içeriyor. Bu belgeler, aynı dönemin (1933-1935) öteki materyalleriyle birlikte üç kısma ayrılabilir.

Birinci kısımdaki belgeler, Raystag yangınıyla ilgili olarak yargılamanın sahneye konduğu zamana aittir. Bunlar, Georgi Dimitrov'un yakınlarına, ünlü komünistlere, Alman hukukçularına, polis ve mahkeme makamlarına yazdığı mektuplardır. Bu cilde alınan mektuplar, Dimitrov ve arkadaşlarının polis tutuklaması sırasında içinde bulundukları son derece ağır koşulları gösteriyor. Parasız bırakılmış olmasına, kendisine gazete verilmemesine, enformasyonsuz bırakılmasına, zincire vurulmasına karşın, Dimitrov boyun eğmemiştir.

İçsel ve fiziksel güçlerini harekete geçirerek önünde duran kavga-ya ve duruşmalarda kendi kendisini savunmaya hazırlanmaktadır. Dimitrov, ağır mahpusluk günlerini, gerçek adına, ilerleme ve komünist ülküler adına yaratıcılık günlerine dönüştürmektedir. Georgi Dimitrov'un mahpushane günlüğünden alıntılar, onun duruşmalara nasıl hummalı biçimde hazırlandığını gösteriyor. O, Alman hukukunu, tarihini öğreniyor, felsefe bilgisini artırıyor, Almancayı ilerletiyor.

İkinci kısımda, Raystag duruşmalarına ait (21 Eylül-23 Aralık tarihleri arasında Leipzig ve Berlinde) stenografik tutanaklar, Dimitrov'un savunma konuşmalarının özetleri, açıklayıcı sorular duruşmalardaki söz dielloları v.b.yer alıyor. Bunlar içinde, Dimitrov'un mahkemede yaptığı ilk konuşmasının özeti özel bir ilgi uyandırıyor. İlk kez, ~~23~~ 23 Eylül günü, yani Bulgaristandaki Anti-faşist Halk Ayaklanması'nın ~~dokuzuncu~~ ^{onuncu} yıldönümünde sorguya çekilmiştir. Mahkemede dimdik ayakta duran Dimitrov, yurdundaki devrimci savaşım-
rın tablosunu çiziyor. Bu ~~cesur~~ ^{cesurca} siyasal kürsüden söylenen sözler, faşizme karşı savaşım çağrısı olarak, insanlığın gelişmesinin tüm düşmanlarına bir ik uyarı olarak yankı yapıyor.

Göring'in, Göbels'in ve Van Der Lübe'nin sorgularına dair stenogramlara özel bir dikkat ayırmak gerekir. Bu sorgu sırasın-

da Dimitrov'un yönelttiği sorular, nazizmin anti-komünist ve anti-hümanist ideolojisinin iç yüzünü ve faşist bakanların düştükleri çelişkileri açıklayıcı nitelikteydi.

Georgi Dimitrov'un 16 Aralık 1933 de yaptığı son savunma konuşması her zaman anımsanacaktır. ^{ilerici} Butün/dünya, kendi halkının onurunu ve gururunu savunan, faşizmin iç yüzünü sergileyen, Raystag'ın ~~Alman Komünist Partisi~~ yakılmasının Almanya Komünist Partisinin ve dünya komünizminin işi olduğu savını ileri süren iddianamedeki görüşleri çürütmüş bu cetur Bulgarı coşkuyla dinlemişti. Dimitrov komünist hareketin stratejisini ve taktiğini parlak bir biçimde niteledi, çağın buyruğu olarak dünyadaki demokratik güçlerin faşizme karşı birleşmesi gerektiğini açıkladı. Mahkeme sırasında, o günlerde, Georgi Dimitrov'la yığinsal dayanışma hareketi örgütlendi, faşizme ve savaşa karşı tek cephe de savaşın vermenin temelleri atıldı.

Bu ciltte yer alan belgelerin üçüncü bir kısmı, Laypzig duruşmalarının bitmesinden sonraya aittir. Bunların bir kesimini G. Dimitrov'un, mahkemede suçsuzluğu kanıtlanmış olmasına ve aklanmış bulunmasına karşın halâ hapis hâlinde tutulması dolayısıyla değişik kişilere yazdığı mektuplar oluşturuyor. İkinci bir kesim, hapis hâlinde çıktuktan ve Sovyetler Birliğine geldikten sonra verdiği mülakatlar,

demeçler, selamlâmalar, kutlamalar ve teşekkür mektuplarıdır.

Bu ciltte, son olarak, Dimitrov'un, faşizmin gerçek, gerici özlüğünü, onun saldırıya geçtiğini açıklayan, onun yenilebilmesi için gidilmesi gereken yolu, bütün anti-faşist güçlerin birleşme yolunu gösteren önemli yazıları yer alıyor. Dimitrov faşist hapisaneden kurtulduktan sonraki yıllarda, bütün enerjisini anti-faşist savaşım sorunlarına harcamıştır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

KISA BİYOGRAFİK BİLGİ

1933 Yılı

^{ocak}
30 Şubat

Georgi Dimitrov Viyanada bulunuyor

6-8 Şubat

İtalyan ve Yugoslav Komünist partileri temsilcileriyle birlikte Minih'te yapılan bir konferansa katılıyor.

26-27 Şubat

Yugoslavya Komünist Partisinin Minih'te yapılan konferansına katılıyor.

27 Şubat

Berlin'e giderken yolda, gazetelerden Raystag'ın (Alman Parlamentosu) yakıldığını öğreniyor.

9 Mart

Ağır suçlar masası polist şefinin emriyle, Berlin'de tutuklanıyor. Tutuklanırken İsviçreli yazar Dr. Rudolf Hediger kimliğiyle. Tutuklandıktan sonra Raystag binasının "Bismark" Salonuna götürülür ve orada ağır suç masası polis komseri Dr. Braşvits tarafından sorguya çekilir.

9 Mart Akşamı

Berlin Polis dayrasinde tutuklu olarak göz altına alınır. Dimitrov günce yazmaya başlar. Bütün tutukluluk döneminde ve duruşmaların sürdüğü dönemde günce yazmaya devam eder.

12-18 Mart

Raystag Yangını Komisyonu tarafından sorguya çekilir, sorgu tutanağını imzalamayı yadsır ve Van Der Lübe'nin suç ortağı olarak suçlanmasını protesto eder.

20 Mart

Berlin soruşturma polisine gönderdiği bir açıklama mektubuyla, komünistlerin Raystag'ın yakılmasına katıldıkları suçlamasını kesinlikle yadsıyor.

28 Mart

Dimitrov, Berlindeki Moabit Hapishanesine nakledilir. 8085 numaralı mahkum olarak burada yatmaya başlar.

3 Nisan

İmparatorluk Mahkemesi sorgu yargıcı Fogt tarafından sorgusu yapılır. 31 Mart tarihli duyuru kendisine verilir. İmparatorluk Mahkemesi bu duyuruyla ilk kez onu Raystag yangınına katılmakla suçlandırmaktadır.

4 Nisan

Fogt'un buyruğuyla (3 Nisan tarihli) zincire vurulur. 31 Ağustos'a değin böyle bir durumdadır.

11 Nisan

Sorgu Yargıcı Fogt tarafından yeniden sorguya çekilir. Dimitrov, ellerindeki kelepçenin çıkarılmasını ve kendi savunma avukatını kendisinin seçme hakkının tanınmasını ısrarla istiyor, Fogt bu isteği yadsıyor.

12, 13, 19, 20 Mayıs

Mahkeme sorgu yetkilileri tarafından sorguya çekilir. Hiç bir suçu yokken tutuklanmış olmasını protesto ediyor.

27 Mayıs

G. Dimitrov'un eşi ve sadık yoldaşı Liba Ivoşeviç-Dimitrova Moskova'da ölüyor.

30 Mayıs

Mahkeme yetkili makamlarına gönderdiği bir dilekçeyle kendisine karşı yapılan suçlamanın hiç bir temele dayanmadığını yeniden belirtiyor.

3 Ağustos

Raystag'ın yakılmasıyla ilgili yargılamanın iddianamesi kendisine verilir.

11 Ağustos

İmparatorluk Mahkemesi Dördüncü Ağır Ceza Dairesinin, Bulgar avukatlarından Stefan Deçev'i savunma avukatı olarak tutmasına izin verilmediğini gösterir kararı kendisine verilir.

23 Ağustos

Resmî avukat Dr. Paul Tayhert'le görüşmesi olur. Dimitrov'la onun arasında savunmanın niteliği ve yöntemi konusunda tartışma çıkar. Tayhert, Bulgaristandan, Paris ve Moskovadan tanıkların dinlenmesine ve sanığın siyasal savunmasıyla ilişkili yeni kanıtların gösterilmesine karşıdır.

31 Ağustos

Dünya kamu oyunun baskısı karşısında Dimitrov'un ellerindeki kelepçeler çıkarılır.

18 Eylül

Laypzig'deki İmparatorluk Mahkemesi Hapishanesine taşınır.

19 Eylül

İmparatorluk Mahkemesi Dördüncü Ağır Ceza Dairesine mektup göndererek, iddianamede ileri sürülen savları yalanlar.

20 Eylül

Londrada düzenlenen karşı-yargılamada suçsuz ilan edilir.

23 Eylül

G. Dimitrov'un ilk sorgusu başlar. Bu duruşmada Dimitrov, Raystag'ın yakılmasının anti-komünist ve provokasyon özlüğünü açıklığa kavuşturur.

30 Eylül

Dördüncü Ağır Ceza Dairesi başkanı Wilhelm Binger'e gönderdiği bir mektupla, 23 Eylüldeki duruşmada yaptığı konuşmanın basında tahrif edil-

mesini protesto eder.

4 Ekim

Mahkemenin dokuzuncu oturumunda yalancı tanıkların söylediklerinin uydurma olduğunu açıklar ve Van Der Lübe'ye birçok soru yöneltir.

7 Ekim

Mahkemenin on ikinci oturumunda(duruşmada) yaptığı konuşmayla, bir komünist ve suçsuz bir sanık olarak serbestçe savunmasını yapabilmesinin sağlanması gerektiğini belirtir.

8 Ekim

Yargılamanın ikinci kısmı olan maddi kanıtların dokümanında hazır bulunması için Berlin'e getirilir.

~~12 Ekim~~

~~Dördüncü Ağır Ceza Dairesi başkanına protestoda~~

12 Ekim

~~Hiç bir neden yokken duruşmalardan çıkarılarak~~
Hiç bir neden yokken duruşmalardan çıkarılarak bütün yargılama sürecini izlemesine engel olunmasını Dördüncü Ağır Ceza Dairesi başkanı nezdinde protesto eder.

4 Kasım

Tanık Görting'le duruşmada yaptığı düelloda manevi yönden utku kazanır

8 Kasım

tanık
Faşist propaganda bakanı/Göbel's'in sorgusu yapılırken, Dimitrov, nazizm ideolojisinin iç yüzünü açıklığa kavuşturur.

16 Kasım

Imparatorluk Mahkemesine dilekçeyle başvurarak, Almanya Komünist Partisi Başkanı Ernst Telman'ın tanık olarak kabulünü ister. Hapishanede annesi ve kızkardeşi Magdalina ile görüşmesi olur(On yıllık ayrılıktan sonra ilk kez onlarla buluşmaktadır).

18 Kasım

Mahkemenin ikinci kısmı olan maddi kanıtların dö-
klümü dönemi sonuçlanır.

20 Kasım

Yeniden Laypzig'e götürülür ve tek kişilik hü-
creye kilitlenir.

6 Aralık

Mahkeme kovuşturması sonuçlanır

11 Aralık

Bronşitten hastalanır. Bu hapishane koşullarının
çok ağır olmasından dolayıdır.

14 Aralık

Baş Savcı Dr. Karl Verner, Georgi Dimitrov'un, id-
dianamede ileri sürülen suçu işlediğine dair ka-
nıt bulunmayışı nedeniyle aklanmasını ister. Di-
mitrov bu tür aklanma isteğinden hoşnut de-
ğildir ve tamamen suçsuz olması ve Raystag'ın yakıl-
masına katılmayıp anlaşılmaması nedeniyle aklan-
masını isteyerek, bunda ısrar eder.

16 Aralık

Ünlü son savunma konuşmasını yaparak, faşizmin
iç yüzünü açıklar, ona karşı savaş çağrısında bu-
lunur, Almanya Komünist Partisini ve uluslararası
komünist hareketi, Bulgar halkının omurunu savu-
nur, SSCB ne SBKP ne olan bağlılığını belirtir.

23 Aralık

Sen duruşmada, İmparatorluk Mahkemesi tarafından
kanıt yetersizliği nedeniyle aklanır. Laypzig Po-
lis Şefinin buyruğuyla, ikinci bir emre değin ye-
niden tutuklanır.

30 Aralık

Bulgaristan Başbakanı N. Muşanov'a telgraf çeke-
rek, yurda dönmesine izin verilmesini ister.

1934 Yılı

2 Şubat

Berlindeki Gestapo Hapishanesine nakledilir.

15 Şubat

Sovyet Hükümeti, G. Dimitrov'a Sovyet yurttaşlığı verme kararı alır.

27 Şubat Akşamı

Moskovaya gelir ve emekçiler tarafından büyük bir coşkunlukla karşılanır. Sovyet ve yabancı basın temsilcilerine milakat verir.

17 Mayıs

Dimitar Blagoev'in 10'cu ölüm yıldönümü dolayısıyla düzenlenen bir toplantıda konuşma yapar

1935 Yılı

14 Ocak

Bulgaristandaki teröre karşı protesto eylemleri düzenlenmesi, Ruse ve Haskovo kentlerinde askersel mahkemelerin ölümüne mahkum ettiği askerlerin ve deniz erlerinin kurtarılması için harekete geçilmesi ricasıyla Roman Rolan'a, Anri Barbüs'e ve Dünya Faşizm ve Savaş Aleyhtarı Komitesine telgraf çeker.

11 Mayıs

Moskovada, D. Blagoev'in 11'ci ölüm yıldönümü dolayısıyla düzenlenen resmi bir toplantıda konuşur.

AÇIKLAYICI NOTLAR

Sayfa..... SİLÂHLİ MAKEDONYA ÖRGÜTÜ -Bulgaristanda en gerici
çevrelere hizmet eden ve 9 Haziran ~~hükümet~~ askersel faşist hükümet
darbesine katılan, 1923 Eylül Ayaklanmasının bastırılmasında faşist
iktidardan yana olan Devrimci İç Makedonya Örgütü söz konusudur.

Uluslararası
Sayfa..... KAHVERENKLİ KİTAP- Alman Faşizminin Kurbanlarını Sa-
vunma Komitesinin yayınlarından olan bu kitap nazilerin ~~pratik~~ teröristi
~~ve~~ ve Raystag'ın yakılmasındaki provokasyonu açıklayıcı birçok kanıtı
sergilemektedir.

POLİSTE.SORUŞTURMA YETKİLİLERİNE
YAPILAN AÇIKLAMA

27 Şubat 1933 de Raystag (Alman Parlamentosu) binasında yangın çıktı.Aynı gün,akşam geç vakit,Alman Devlet Radyosu,Raystagda kundakçı olarak "Hollandalı bir komünist" olan Van Der Lübe'nin yakalandığını ve onun üzerinde güya komünist parti biletinin de bulunduğunu duyurdu.

Ertesi gün,İç İşleri Bakanı Göring'in telkiniyle yayımlanan duyuruda,Raystag'ın yakılmasının,Almanya Komünist Partisinin işi olduğu ve Partinin,böylece, güya silâhlı ayaklanma işaretini verdiği belirtiliyordu.Bu duyurunun hemen ardından, "komünist zorlama hareketlerinin" bastırılması için olağanüstü bir karar çıkarıldı,Vaymar Anayasasının birçok maddesi kaldırıldı ve komünist,sosyal demokrat gazeteler yasaklandı.Polis,Göring'in buyruğuna uyarak,Almanya Komünist

Partisinin üyelerinden birçoğunu tutukladı.

~~Alman faşizmi,Komünist Partisine~~

Alman faşizmi,Komünist Partisine karşı,Almanyadaki işçi

hareketine ve demokrasiye karşı teröre geçmek amacıyla Ray-
stag Yangınından yararlandı.

9 Mart 1933 de Berlinde Georgi Dimitrov ve iki Bulgar
tutuklandı. Komünist Partisi Merkez Komitesinin izni olmadan,
Parti Raystag Grubunun başkanı Torgler, "temize çıkmak ama-
cıyla", polise başvurdu ve orada tutuklandı.

Georgi Dimitrov'un tutuklanmasının formel kanıtı, faşist
parti üyesi bir lokanta garsonu olan Helmer'in ihbarda bulu-
narak, gıya, Georgi Dimitrov'u Van Der Lübe'yle birlikte gör-
düğünü söylemiş olmasıydı.

9 Marttan 28 Mart'a değin, Berlin Polis Başkanlığınca so-
ruşturma sürdürüldü ve bu süre içinde Georgi Dimitrov Polis
Başkanlığı Tutukevinde hapsedildi.

Dimitrov, polisteki sorgusu sırasında, Van Der Lübe'yle
birlikte yangın çıkarma suçlamasını protesto ederek, Alman
Polisine karşı ve genellikle polise karşı hiç bir güven duy-
gusu beslemediğini ve söylemeye gerekli gördüğünü kendi el
yazısıyla yazıp belge olarak bırakacağını bildirerek polis-
teki soruşturma tutanaklarını imzalamayı yadıladı.

Dimitrov, 20 Mart 1933 de, söz konusu belgeyi yazıp imzaladı. Burada sunduğumuz bu belge, Bulgarca yazılmış tek belgedir. Bütün öteki belgeleri, Dimitrov, Almanca yazmıştır.

Tutuklanmamla ilgili olarak şunları açıklamak isterim :

1. Eski bir Bulgar Milletvekili, Bulgaristan Genel İşçi Sendikaları Birliği eski sekteteri ve 1910 yılından buyana Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi bulunan ben, Georgi Dimitrov, 1923 Ekim ayından beri siyasal mülteciyim, 1923 Haziran-~~24~~ Eylül olayları dolayısıyla Bulgaristanda gıyaben hüküm giymiş bulunuyorum. Siyasal karşıtlarımla dış ülkelerde öldürülme amacıyla izlendiğim için, Avrupada gerçek adımla yaşıyordum ve bu yüzden, başka isimlerle, örneğin Dr. Rudolf Hediger gibi isimlerle dolaşmak zorunda kaldım ve bu isim altında tutuklandım.

2. 1932 yılının ilkbaharında, Bulgaristanda 1923 olayları dolayısıyla mahkum olmuş öteki hükümlülerin de af kapsamına alınması sorunu yeniden gündeme gelince ve bu konuda Bulgaristanda büyük bir siyasal savaşım başlayınca, genel siyasal af kampanyasına

dışarıdan, doğrudan doğruya katılmak için, o sırada bulunduğum Sovyetler Birliğinden ayrılıp Avrupaya gelmeye karar verdim. 1932 Haziranı sonunda Berline geldim ve Avusturyada Esavys ve başka ünlü kişilerin, Çekoslovakya'da Profesör Needli ve başkalarının, Fransada Barbüs, Roman Rolan ve başkalarının, değişik gazete ve dergi redaksiyonlarının, kültürel, bilimsel örgütler gibi değişik örgütlerin ilgisini uyandırmak ve onların istenilen af yararına manevi ve siyasal desteğini sağlamaya çalışmak amacıyla Viyena'ya, Prag'a, Amsterdam'a, Paris'e ve Brüksel'e gidip geldim. Bu amaçla, af sorunu konusunda enformasyon materyalleri hazırladım, ünlü kişilere, redaksiyonlara ve örgütlere yönelik mektuplar yayınladım ve Bulgaristanın ekonomik ve siyasal durumu, iç ve dış siyaseti v.b. sorunları üstüne Pariste Fransızca, Londrada İngilizce ve Berlinde Almanca çıkan "Internationale Presse-Korrespondenz" ^{*)} dergisine yazılar yazdım. Bunun için de, Bulgar basını ve literatürünü, yabancı basında Bulgaristan üstüne çıkan yazıları izledim, Prusya Kütüphanesinden ve başka kurumlardan istatistik veriler ve başka materyal topladım. Bu, evimde bulunan Bulgar gazetelerinden ve başka gazetelerden, dergi ve kitaplardan, gazete ve diğer yayınlardan toplanılan ^{Kupürlerden} ~~kesintilerden~~ bellidir.

*) Kısaltılmış olarak Inprekor diye geçer-Uluslararası Basın Haberi Dergisi

3. Geçimini ve yolculuk masraflarımı yazdığım yazılardan ve Rusça ve Almanca yaptığım tercümelerden karşılamışım. Tutuklandığım sırada üzerinde bulunan 350 Mark ve 10 Dolar, on yıllık mültecilik yaşamının tüm zenginliğidir.

4. Almanyada bulunduğum süre içinde, Almanyanın iç işlerine karışmış değilim. Bu ülkenin siyasal yaşamına, ne dolaylı ne de dolaysız olarak katılmışım. Ben kendimi tamamen dolaysız olarak katılmışımdır. Ben kendimi, tamamen, kendi amacıma ve mişimdir. Bu amaç, benim için, bir Bulgar siyasetçisi olarak, "elbence" *) sfrage olmuştur. Bu amaç, on yıllık siyasal mültecilikten sonra, serbestçe ülkeme dönmek ve inancına ve ülkeme uygun olarak, orada halka hizmet edebilmek için Bulgaristanda en ivedi genel bir siyasal (elinden geldiğince) affın gerçekleştirilmesine yardım etmektir. Üzerinde bulunan Komünist Enternasyonal Tek Cephe Bildirgesi ve uluslararası bir anti-faşist kongre yapılmasına ilişkin bildirge gibi belgeler salt enforsasyon önemini taşıyordu. Bunlar, tüm dünya komünist basınında yayımlanmıştır ve gizli belgeler değildir. Zaten ben, Almanya sorunlarının ~~ilk kez bu kadar açık ve net bir şekilde ortaya konulduğu bir belgeyi ne hazırlamışım~~ ülkenin durumuna değgin her hangi bir belgeyi ne hazırlamışım ne de Almanyada dağıtmışım.

5. Ben, Raystag Yangını, 28 Şubat sabahı Münhendin Ber

*) Yaşamsal sorun

line giderken, trende, öteki yolcular gibi, gazetelerden öğrendim.

"Kundakçının" adını ve fotoğraflarını, ilk kez, Alman gazetelerinde yayınlanmasından sonra öğrendim ve gördüm. Onu hiç bir zaman, yaşamadım boyunca, görmüş ya da onunla konuşmuş değilim. Bir komünist olarak, Bulgar Komünist Partisinin ve Komünist Enternasyonalin bir üyesi olarak, ben, ilkesel olarak, bireysel teröre karşıyım, her türlü böylesi anlamsız yangın çıkarmalara karşıyım. Çünkü bu hareketler komünist ilkelerle ve yığinsal çalışma yöntemleriyle, ekonomik ve yığinsal siyasal savaşım ile bağdaşmaz ve çünkü ~~komünist hareketin, komünist~~ ^{yalnızca proleterya-} ~~komünist hareketine, komünist~~ ^{komünist hareketine,} komünist hareketine, komünizm davasına zarar veren türden eylemlerdir. Bütün komünist partilerin ve Komünist Enternasyonalin program ve tüzükleri, bireysel terörü yasaklamıştır; bireysel terör yöntemi uygulamak isteyen her üye, partiden çıkarılma korkusunu taşır. Bulgaristanda yapılan tüm terörist eylemler ve bu arada 1925 Nisanında Sofya Katedralini havaya uçurma girişimi benim tarafımdan olduğu gibi, bağlı bulunduğum parti ve Komünist Enternasyonal tarafından da, kamu oyu önünde, açık ve kesin biçimde kınanmıştır. Biz komünistiz, anarşist değil. Benim kesin inancım odur ki, Raystag ³ ^Yan- gını, yalnızca usunu yitirmiş kişilerin, ya da, bu hareketle, işçi hareketini ve Almanyada Komünist Partisini bozma ^{gün 9 u bağlamak ortamı yaratmak} isteyen en azılı

komünizm düşmanlarının işidir. Ben ise ne usumu yitirmişim, ne de komünizm düşmanıyım.

6. Hem, Raystag Yangını çıktığı zaman, ben Berlinde bile değildim, Münhendeydim. 26 Şubat sabahı Münhen'e geldim ve 27 Şubat akşamı D. Zug. Schlafwagen, III Klasse ile ^{*)} Berline geri döndüm.

7. Bu anti-komünist harekete, her bakımdan suç sayılan bucaniliğe, her ne biçimde olusa olsun, ister dolaylı, ister dolaysız biçimde katılmış olmam şüphesini nefretle yadsıyorum ve bu suçla ilgili olarak tutuklanmamla bana karşı yapılmış olan bu görülmemiş haksızlığı şiddetle protesto ediyorum.

Benim Alman yasaları karşısındaki biricik kabahatim, siyasal mülteci olarak, ölüm tehlikesiyle dolayısıyla Almanyada gizli yaşamam olmuştur.

8. En zorunlu gereksinimleri için kendi parasından bile bir tek fenik verilmiyen ve en ilkel Rechtshilfe'den bile yoksun bırakılan bir savaş tutsağı gibi tutulmamı da protesto ederim.

Berlin, 20 Mart 1933

G. Dimitrov

Ek olarak: Evimde bulunan kağıtlara gelince, bunlar içinden, yalnızca arama sırasında benim hazır bulunmamla saptanmış

*) Hızlı Tren, yataklı vagon, III sınıf.
**) Hukuksal savunma

olanları, kuşkusuz, kabul ediyorum. Evimde, ben yokken arama yapılmıştır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

ANRI BARBÜS'E

Paris, "Ümanite" Redaksiyonu Eliyle

Berlin, 5 Nisan 1933

Değerli Dostum Barbüs !

Acılı bir haber vermek zorundayım.

9 Marttan beri tutuğluyum. Sizin de iyi bildiğiniz gibi, salt Bulgar işleriyle (siyasal af sorunuyla) uğraşmama karşın, kötü bir niyetle, Almanyada siyasal suç işlemekle suçlandıldılar. Dün resmen bana bildirildiğine göre, ilgili yargı kurumlarınca bildirildiğine göre, şu suçlamayla tutuklanmış bulunuyorum :

....Berlinde, zaman aşımına uğramayan bir sürede, daha açıkçası 27 Şubat 1933 tarihinde Duvarcı Marinus Van Der Lübe'yle birlikte:

a) zor kullanarak Almanya Anayasasını değiştirme denemesinde bulunmuşum;

b) insanların oturduğu Raystag binasını kasıtlı olarak yakarak, bu yangınla ayaklanma çıkarmak niyetini gütmüşüm.

Umut ederim ki, bu korkunç yanlışlık açıklanacaktır. Ancak genellikle böylesi karmaşık durumlarda görüldüğü gibi uzayıp gidecektir.

En kötüsü şu ki, zaten iyi olmıyan sağlık durumum çok bozuk ve üstelik şu anda gerekli ek yiyecek maddelerini ve hapis-hanede öteki kişisel gereksinimelerimi sağlamam için param da yok.

Şimdiki durumumu Roman Rolan'a da bildirmenizi rica ederim, çünkü onun şimdiki adresini bilmiyorum.

En candan yoldaş selâmlarımla

G.Dimitrov

(Eski Bulgar komünist milletvekili)

Ek olarak:

Bana karşı davranış şu olgulardan da çıkarılabilir:

- a) Üzerimde bulunan paraya el konmuştur ve elimde tek bir fenik bile yoktur, çok kez posta pulu bile alamıyorum;
- b) Hiç bir gazete alamıyorum;
- c) aradan bir ay geçmesine karşın, savunma avukatım yok;
- d) yanıma kimseyi bırakmıyorlar;
- e) Üstelik gözlüğümü bile aldılar.

Toplu Yapıtlar 9-cu Ciltte

MARSEL KAŞEN'E

Milletvekili, Paris

22 Nisan 1933

Değerli Marsel Kaşen !

Hiç olası gözükme de, yazık ki, 9 Mart 1933 tarihinde tutuklanmam, hem de, Raystag'ın yakılmasıyla ilgim olduğu suçlamasıyla tutuklanmış olmam bir gerçektir. Tutuklama buyruğundaki resmi nedenden şöyle:

" Berlinde, zaman aşımı sayılmıyacak bir tarihten bu yana, yani 27 Şubat 1933 tarihinden bu yana duvarcı Marinus Van Der Liibe'yle birlikte bulunduğu kuşkusu büyük olduğundan, O (Dimitrov),

a) zor kullanma yoluyla Alman Anayasasını değiştirmek denemesinde bulunmuştur;

b) insanlara konut hizmeti gören Raystag binasını kasıtlı olarak yakarak, bu yangınla ayaklanma çıkarmak amacını gütmüştür.

..."

Alman basını ve yabancı basın, benim Raystag yangınına

çıkaranla ilişkim olduğum yolundaki yanlış savı yaydığı için, bu sav, Bulgaristandaki Komünist Partisinin ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi üyesi bir komünist yazar olarak siyasal ve kişisel omurumu derinden zedelediği için, kamu oyuna aşağıdaki gerçeği duyurmanızı ve özellikle "Enternasyonal Pres-Korrespondans"ta yayımlatmanızı rica ederim :

Ben yaşamımda hiç bir zaman, Raystag'ı kundaklıyan Van Der Libe'yi görmüş değilim, onunla karşılaşmış ve konuşmuş değilim ve kuşku yok, Raystag'ın yakılmasıyla, bu çilginca, canice, halka karşı, düşmanca, açık anti-komünist hareketle dolaylı ya da dolaysız hiç bir ilişkim olmamıştır.

~~Bu~~ Bu kesin bildirimin Bulgaristanda bilinmesi ve yabancı ülkelerdeki yurttaşlarım ve dostlarıma duyurulması benim için çok önemlidir.

~~En~~ En Gandan selamlarımla

G.Dimitrov

~~Ek~~ Olarak: Kendi parama el konulduğu için, çok büyük maddi sıkıntı içindeyim ve dostlarımla en olası ivedi yardımlarını bekliyorum. Eğer Bulgar dostlarımla olanakları varsa biraz para göndersinler ve bunu Avukat Verner Vile adresine (benim için) ya da doğrudan doğruya Moabit Hapishanesine göndersinler.

SORGU YARGICINA

26 Nisan 1933

Çok Sayın Bay İmparatorluk Yargı Danışmanı !

İzin verirseniz Size anımsatırım ki, ben şu sorunlarda
halâ yanıt bekliyorum:

- 1) Savunma avukatımla görüşme;
- 2) El konulmuş olan ve tutukevi kasasında bulunan param
dan bana 5 mark verilmesi;
- 3) K.'ya yazdığım mektubun gönderilmemesi;
- 4) Almanca Ders Kitabının verilmesi.

Bundan başka, Size daha önce bildirmiş olduğum gibi, bana gönderilen mektupları çok kez büyük bir gecikmeyle alıyorum. Örneğin dün 19 Nisanda gelen mektubu aldım, yani mektubun hapishaneye ulaşmasından altı gün sonra.

Kontrol için belirli bir süreye gereksinme olduğunu çok iyi anlıyorum, ancak, hemen de bir haftalık bir gecikme bununla açıklanamaz, üstelik haklı gösterilemez.

Mektuplarımın, olanak ölçüsünde, zamanında bana verilmesi için buyruk vermenizi rica ederim.

Son olarak, Size anımsatırım ki, ellerim halâ, gece ve gündüz ^{kelepeçlidir} ~~pirançadır~~.
^{Kelepeçli} ~~pirançadır~~ olarak okuyup yazmak, oturmak ve yatmak zorunda kalıyorum. Hemen de bir aydan bu yana bu manevi ve fiziksel işkenceyi çekmem az mı geliyor ? Bu barbarca önlemin kaldırılması zamanı gelmemiş midir ?

Saygılarımla :

G. Dimitrov

Toplu Yapıtlarda 9 cu ciltte.

SORGU YARGICINA

4 Mayıs 1933

Çok Sayın Bay İmparatorluk Yargı Danışmanı !

El konular paramın bana geri verilmesine ilişkin ricamı yadsıdığınızı bildirmenize kuşku yok, teşekkür edecek değilim.

Buna karşın, böylece beni bir hayalden kurtarmış oldunuz. Ben bir an için, hiç olmazsa bu bakımdan, Raystag'ın yakılmasında suçu bulunmayan ve yalnızca kendi komünist görevini yerine getirmekte olduğu için ezgi çektirilen benim gibi bir siyaset adamına bir eşkiyadan ve bir katilden daha kötü davranılmıyacağını ve gazete için, posta masraflarım ve Almanca Ders Kitabı satın almak için kendi paramdan birkaç marka güvenebileceğimi sanmıştım.

Şimdi görüyorm ki, bu bir hayalmiş. Ben kendi paramı kullanma hakkından yoksun bırakılmışım. Benim, beni ziyaret hakkım yokmuş ve bundan başka gece gündüz ~~Kepeceye~~ vurulmam gerekiyormuş.

Bildiğim kadarıyla, adam öldürmekle suçlandırılanlar bile böylesi bir durumda değiller.

Ve bütün bunları ben Size borçluyum !

Evet, bu doğrudur ve ardıcıl bir durumdur. Ben, yargı or-
ganından da bir silâh olarak yararlanarak komünizmin kökünü kazıma-
yı, yani pratik olarak komünizmin inanmış ardıcıl ve boyun eğmez
savaşçıları ~~komünistleri~~ yoketmeyi deneyen sınıf düşmanının elinde bulunuyorum.

Saygılarımla

G. Dimitrov

Toplu Yapıtlarda 9 cu ciltte.

PAREŠKEVA DIMITROVA İLE MAGDALENA BARIMOVA'YA

Samakov Kenti

Berlin-Moabit, 10 Mayıs 1933

Değerli anacığım ve kızkardeşim !

Mektubunuzu ancak 5 Mayıs'ta alabildim. Ne yazık ki, parayı daha almış değilim. Sevgili anamızın mektubu beni özellikle çok sevindirdi. Onun, her şeye karşın, öylesine cesur, yiğit ve umutla dolu olması, benim için, büyük bir manevi rahatlık ve büyük bir avuntu oluyor.

Her zaman anamızla, onun erdemli karakteriyle, direnciyle ve özverili olmasıyla gurur duymuşumdur ve şimdi onunla daha çok gurur duyuyorum. Ona uzun yıllar sağlık ve esenlik, mertlik ve gâhsteğe inançla bakma dilerim. İnaniyorum ki yine görüşeceğiz ve mutlu olacağız.

Benim durumumu zaman zaman avukatım Bay Verner Vile'den öğrenebilirsiniz. O, benim etrafımda nelerin döndüğünü benden daha iyi biliyor. Geciktirilmeden ona para gönderilmesi, hiç olmazsa ücretine karşılık avans olarak 50 Mark gönderilmesi gereke-

cektir. Ne yazık ki, ben, şimdideğin ona para veremedim.

Kendiliğinden anlaşılıyor ki, ben annemin yazdığı gibi "Havari ^{an} Pol" gibi haçımı gerekli mertlik, sabır ve dirençle taşıyacağım. Yeter ki sağlık durumum bozulmasın, geri kalan her şey iyi olacaktır.

Ben olanağı ölçüsünden hapishane koşullarından yararlanmaya çalışıyorum. Şimdi çok ibret verici Alman tarihini esaslı biçimde öğrenmekle meşgulüm. Hapishanenin kütüphanesinde bu konuda birkaç kitabın bulunması bir mutluluk. Bu çalışma, Almanyadaki bugünün olaylarını doğru anlamak ve değerlendirmek bakımından bana çok yardım ediyor.

Yurtdındaki duruma değgin hiç bir bilgi alamaman beni ^{üzüyor.} çok ~~hiddetlendiriyor~~. Kuşku yok ki, Bulgar gazetelerini hiç görmüyorum. Zaman zaman Alman gazetelerini okuyorum, ne ki bu gazetelerde genellikle, Bulgaristan üstüne haber yok.

Daha belirli bir süre burada kalmak zorunda olacağım olasılığı bulunduğu için-ki böylesi siyasal yargılamalar ne yazık ki genellikle çok uzun sürer- bana, son yıllarda Bulgaristan tarihi üstüne çıkan yeni kitaplardan, Bulgaristanın Balkan Savaşına, Dünya Savaşına katılışı, Bulgaristanın ekonomik ve siyasal durumu konula-

rında birkaç kitap gönderebilirseniz çok minnettar kalırım. Dr. Mihailçev'in, Dr. Sakarov'un, ^{prof.} Zlatarski'nin, Prof. Tsankov'un v.b. nin kitapları çıkmış. Özdeş zamanla Ekonomi Derneğinin dergisini ve "Zvezda"yı da ve belki de benim için ilginç olacak daha başka şeyleri göndermeyi de deneyin. Her halde Avukat Dr. Digneçiev bu yönde benim için nelerin uygun olacağını bilir. Sanıyorum bu Bulgarca tarihsel, bilimsel ve ekonomik kitapları almama izin verirler ve teslim ederler.

Lena'dan daha mektubuma cevap almış değilim. Luba'nın da durumunu bilmiyorum. Tutuklanmamdan az önce aldığım habere göre o, zavallıcık, ölüm döşegindeymiş. Onu kaybetmenin benim için ne demek olacağını iyi bilirsiniz. Bu, benim için bütün yaşamım boyunca karşılaştığım en büyük kayıp ve en büyük darbe olacaktır.

Çok rica ederim sık sık mektup yazın !

Stefan'a, Luba'ya, Boris'e ve çocuklara candan selâmlar.

Selâm ve öpicüklerle

Oğlumuz ve kardeşiniz Georgi

Tonlu Yapıtlar 9 cu ciltte

*) "Zvezda" (Yıldız) Dergisi, Partinin legal teorik dergisidir ve Ağustos 1932 den 19 Mayıs 1934 e kadar, G. Bakalov'un sorumluluğu altında yayınlanmıştır.

PAREŞKEVA DIMITROVA'YA

S a m a k o v

Cezai

~~Henk Hapishane, 40~~

Berlin-Moabit 28 Mayıs 1933

Benim değerli, unutulmaz anacığım,

10 Mayıs tarihli mektubumu da, daha önceki 25 Nisan tarihli olanını da büyük bir sevinç ve minnettarlıkla aldım. Özellikle senin cesaret verici sözlerine çok sevindim, çünkü bu sözler benim için, senin her zaman olduğu gibi, şimdi de, yazgının tüm sillerine karşı, şimdi de sağlam iradeli, maneviyatı yüksek ve sarsılmaz inançlı yiğit bir ana olduğumun kanıtlarıdır. Daha birçok yıl sağlam, bizim için, çocukların ve torunların için sağlam olmanı bütün kalbimle diliyorum.

Hakkın var: Benim yazgım, bir bakıma, Havarî Pol'un yazgısına benziyor. Ne ki o, ^{ak} Sol iken ^{ak a} Pol'e dönüşmüş, ~~Dalgarcada Saul~~ ~~den Savel, Paul (Pol) den Pavel olarak geçer-gev.~~ Oysa ben daha başlangıçta "Proletarya Pol'u" idim ve öyle kaldım. Belki başka bir ayırım daha vardır. Söyle: Benim yaşamımın sonu, ^{ak} Pol'unki gibi tra-

jik olmayacaktır.

Moskovadan Lena'dan halâ haber alamaman ve ne yazık ki, Luba'nın durumunu tam olarak bilememem beni çok üzüyor. Bildiğin gibi o, 1930 yılında ağır biçimde hastalandı ve hiç bir iyileşme olmadı. Tutuklanmadan önce aldığım son haber, onun yakında ~~yaşamam~~ ^{öleceği} ~~sağına döndüğünü~~ biçimindeydi. Olasıdır ki, bu artık olmuştur.

Her şeye karşın, ben ~~yaşamam~~ eşi bulunmaz yaşam arkadaşımı yitirmiş oluyorum, gerçekte ona en çok gereksinme duyduğum bir zamanda! Babamızın ölümünden sonra, anımsıyorum, sen kaç kez kendi kendine sitende bulunarak, yaşadığı sürece ona çok fazla birşey veremediğini söyler dururdun. Şimdi ben şu hapishane koğuşunda Luba'ya değgin olarak kendi kendine böyle ~~sitem ediyorum~~ ve sana oranla, senin babama değgin tutumuna oranla binlerce kez daha haklı olarak...

Kaşer peynirine ve lokuma çok teşekkür ederim. Bunları hem çok seviyorum, hem de bana yurdumu anımsatıyorlar. Uzun yıllar kaşer peyniri görmemiştin!

Ne ben, ne de avukatım şimdiye değin sizden para almış değiliz. Eğer yakında para gelmezse, avukatsız kalmak tehlikesiyle karşı karşıyayım, çünkü, bundan bir süre önce o, bana, uzun süre ücretini bekliyemiyeceğini anlatmaya çalıştı. Bundan başka benim de ek

yiyecek için, posta harcamaları ve gazete v.b. için biraz paraya gereksinmem var.

Mutluyum ki, Berlinde bir dost aile tanıyordum, iki kız olan bir dul kadın. Bu zor zamanda ,o, benim için koruyucu bir melek oldu. Her on günde bir, biraz yiyecek ve sigara gönderiyor. Ne yazık ki kendisi de oldukça yoksul ve en iyi niyetle de olsa çok fazla bir şey gönderemez, üstelik uzun süre . Bundan dolayı, ilk fırsatta bana değişik şeyler sağlayabilmesi için, ona biraz para göndermek iyi olurdu. Adresi şöyle : Bayan Ani Krüger, Berlin, S, Gri-benovstrase, 7/II.

Eğer onun adresine kaşer peyniri ya da başka bir şey gönderebilirseniz, o, bunları koli olarak bana, hapishaneye gönderecektir.

Bay Dr. Digmeciev'in avukatıyla doğrudan doğruya bağ kurması(Bay Verner Vile, Berlin, S, 20, Heydebrinkerstrase 6) ve Bulgaristandaki mahkumiyetlerimi gösterir belgelerin kopyalarını göndermesi iyi olur.

Durumunda henüz daha bir değişiklik yok. Soruşturma artık bitmek üzere. Bu yargılamada tamamen suçsuz olduğum için ve yalnızca sahte pasaport taşıma ~~ilhamıyla dava açılmış~~

ve adres belgesi olmadan Almanyada yaşamam dolayısıyla yargılanabileceğimi ve bu yüzden ceza giymem beklendiği için, gündeme benim Almanyadan çıkarılmam sorunu geliyor. Ne ki, her şey birçok ve değişik tüzel ve siyasal tutuma bağlı olduğu için, kimse sorunun nasıl ve ne zaman çözümleneceği konusunda belirgin bir şey söyleyemiyor.

Kuşku yok, ben her şeye hazırım ve her şeyi kendime özgü bir isticailikle karşılayacağım.

Evide herkese ve özellikle Lina ve Stefan'a çok çok selâmlar !

Candan Selâm eder ve öperim,

Oğlun Georgi

Toplu Yapıtlar, 9cu Cilt s. 22-24

MAHKEME SORGU YETKİLİLERİNE VERİLEN İFADE

12, 13, 19, 20 Mayıs 1933 tarihlerindeki

sorgularla ilgili olarak

30 Mayıs 1933

Almanyada bulunmam konusunda. İlk kez 1921 yılında, kendi gerçek adımla Bulgar Halk Meclisinden bir milletvekili olarak (parlamento üyesi olarak) karım ile birlikte Almanyada (Berlin) huku bulundum. 1927 ve 1928 yıllarında Viyeneden yola çıkarak, yolculuğum sırasında kısa bir süre için Berlin'de bulundum. 1929 yılı sonlarından bu yana, sık sık, kısa ve uzun aralıklarla, adres belgem olmadan, siyasal Mülteci olarak Berlinda yaşıyordum. Örneğin 1929 Aralığından 1930 Mayısına değin ve 1931 Kasımından 1932 ~~Temmuz~~ ^{Haziran} ortalarına değin Almanyada değildim.

İsmim Konusunda. 20 Mart 1933 tarihli açıklamamda belirttiğim gibi, Bulgaristanda ölüme mahkum edilmiş ve üstelik yabancı ülkelerde Bulgar karşıtlarınca öldürme tehdidiyle izlenen

bir siyasetçi olarak, yabancı isim altında ve adres belgem olmadan yaşamak zorundaydım.

1930 yılı sonuna değin Dr. Şaafsma, sonra da Dr. Hediger isimleri altında yaşadım. Ne ki, beni daha önceleri Şaafsma diye bilenler için, yine bu isim altında kaldım.

Almanyadaki Faaliyetim Konusunda. 20 Martta verdiğim ifademi yineliyorum, Almanyada Bulgar sorunlarıyla ve buna ilişkin olarak yazarlıkla(başlıca siyasal mültecilerin durumlarına ilişkin sorunlarla, Bulgaristanda siyasal af çıkarılması kampanyasıyla v.b. sorunlarla) uğraştığımı yineliyorum.

Üzerinde bulunan Komünist Enternasyonalin Bildirgele-ri ve anti-faşist uluslararası işçi kongresi yapılmasına ilişkin bildirge "Internasyonale Presse-Korrespondenz" da ve dünya komünist basınında yayınlanmıştır ve ben bunları bilgi edinmek için "Internasyonale Presse-Korrespondenz" redaksiyonundan aldım.

Bay sorgu yargıcının, Raystagın yakılmasına değgin ^(Bazı ait) Almanyada Komünist Partisinin bana gösterdiği ^{ve} ⁿⁱ bülletini, ben ilk kez burada gördüm. Daha önce elinde böylesi bir vesika/bulunmamıştır ve hiç bir zaman okumuş değilim.

Almanyadaki Siyasal Bağların ~~Konusunda~~. Siyasal af ve

öteki konularda yazdığım yazıların basıldığı "Internatsyionale Presse-Korespondents" Redaksiyonuyla ilişkim vardı. Zaman zaman "Uluslararası İşçi Yardımıyla ve değişik sorunlarda Uluslararası İşçi yardımının Bulgaristan Seksiyonuyla bağlar kurdum. Belirli durumlarda, Bulgar Siyasal mültecileri sorunuyla ilgili olarak Uluslararası İşçi Yardım Örgütü Uluslararası Sekreteryasıyla doğrudan doğruya bağlar kurdum. Benim Bulgaristana değgin işlerim için Almanyada ~~bağlar kurmama da zaten gerek bile yoktu.~~

Moskovada bulunduğum sırada, Komünist Enternasyonalin değişik toplantılarına katılan ve konuşma yapan kimi yönetici Alman komünistlerini, örneğin Telman'ı, Pik'i, Hekert'i tanıyorum.

Noybauer'i hiç bir zaman görmüş ve onunla konuşmuş değilim. Yalnızca kimi zamanlar onun "Internatsyionale Presse-Korespondents" de Alanya üstüne yayınlanan yazılarını okumuşumdur.

Torgler'i de şahsen tanımıyorum. Yalnızca, onun sık sık Raystag'da Komünist Fraksiyon adına konuştuğunu biliyorum.

Kesinlikle belirtmek gerek ki, polisin bilgi toplaması tamamlandıktan sonra, adi suçlar masası konseri, üzerinde bulunmuş olan tüm vesikaları bana gösterdi ve benim yanımda teker teker bun-

*)

ları belirleyip numaraladı. Helmut'a mektup, Ferdi ismiyle bir zarf, Inner'e çekilen telgraf makbuzu, Almanyadaki Komünist Partisinin Basına ait ~~yaşınlarına ilişkin~~ bir bülten ^{tena} benim eşyalarım arasında bulunmuyordu.

Sovyetler Birliğinin bir fonksiyoneri ya da eylemcisi olmayı büyük bir gurur saymama karşın, ben böyle bir kişi olmamışım dır.

Kendi rehberimde, Raystag ya da saray üzerinde hiç bir işaretleme yapmış değilim. Benim buna hiç gereksinmem yoktu. 1924 yılında, Bulgar milletvekili olarak Raystag'da bulundum ve onun yerini çok iyi biliyordum.

20 Martta yaptığım ve her fırsatta ve ısrarla belirttiğim açıklamamı kesinlikle yineliyorum. Şöyle ki: Ben, parti disiplini ne uyan, sorumlu ve yönetici bir Bulgar komünisti olarak, Raystag'ın yakılmasıyla ilişkili olamazdım ve gerçekte, ne dolaylı, ne de dolaysız biçimde ilişkim yoktu. Yangını çıkaranın kendisini, ben, yaşamımda görmemişimdir, onunla karşılaşmamış, onunla konuşmamışım dır.

Raystag'ın yakılması gibi işleri yalnızca çalgin insanlar yapabilir, ya da komünizmin en azılı ^(politik) düşmanları ya da provokatörler yapabilir.

*) Ferdi-Türkiye Komünist Partisi yöneticisi Şefik Hüsnü Değmer bu isim altında Almanyada faaliyettedir (Çev.)

Kendiliğinden anlaşılıyor ki, benim, "Alman Anayasasını zorla değiştirmek" amacıyla Şubat ayında ayaklanma örgütlenme planlarıyla her hangi bir ilişkim de olmamıştır. Bylesi sözde planların varlığını ben sorgum sırasında duydum. Ne ki, Komünist Enternasyonalin ve Almanyadaki Komünist Partisinin kararlarına göre, bütün komünist siyasetin, ^{ve eylemin} o dönemde, yığınları faşizme karşı siyasal yönden seferber etmek, Alman proletaryasının tek cephesini kurmak, tüm emekçilerin yaşamsal çıkarlarını ve haklarını korumak için ekonomik ve siyasal savaşı genişletmek ve böylece işçi sınıfının ^{yararına} çoğunluğunu komünizme ^{yaşamak} kazandırmak olduğunu herkes biliyor. Komünist Partisinin bütün üyelerinin uymakla yükümlü olduğu kararlarda formüle edilen bu siyasal çizgi ve Almanyadaki komünist siyasetin bu somut yönü, her türlü terörcü hareketi, komünistlerin her türlü macceraçı isyancı planlar hazırlamasını tamamen dışlamaktadır. Bylesi hareketler, Komünist Enternasyonal ve Almanya Komünist Partisi tarafından izin verilmez, anlamsız ve komünizmin davasına ve proletaryaya zararlı hareketler ^{olarak}, kesinlikle, kararlılıkla ^{yanı} suç sayılmaktadır.

Beni, sözde, Raystag'ı kundaklıyanla birlikte görmüş

taşıyarak
olarak, sahte pasaport ~~ve~~ adres belgesi olmadan, yabancı isim altın-
da yaşamış olmamdır. Ne var ki, ben başka türlü yaşamazdım ve yaşa-
mamam gereklidi.

Polisteki ve mahkemedeki tüm sorguyla ilgili olarak,
kesinlikle belirtirim ki, yalnızca 20 Marttan 30 Mayıs¹⁹³³ tarihine
değin, yazılı açıklamalarımda bulunan ifadelerimin ve verdi-
ğim bilginin sorumluluğunu tamamen taşıyorum. Ancak sorgunun tüm
her tutanaklarına ilişkin/sorumluluğu yadsıyorum.

G. Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu cilt s. 25-29.

olmaları savı, polis sorgusu sırasında bir kadın tanıkta da görüldüğü gibi, yalnızca yanlış temeline dayanabilir. Bilindiği gibi, polisteki sorgu sırasında, bu tanık, 26 Şubat'ta gündüz saat 3'de beni Van Der Lübe'yle birlikte Diseldorferstrasse'deki bir kahvede gördüğünü kesinlikle ileri sürüyordu. Ne ki, o sırada benim Berlinde bile olmadığım saptandıktan sonra, bu kadın tanık, ikircimsiz savıyla birlikte sahneden düştü. O sırada ben Münhen'de değil de Berlin'de bulunmuş olsaydım, o tanığın ifadesinin nasıl çözümleyici bir rol oynayabileceğini düşünebiliriz.

Yabancı ülkelerdeki Bulgar siyasal mültecileriyle olduğum gibi Bulgaristandaki dostlarımla olan ilişkilerim konusunda hiç bir ayrıntılı bilgi veremeyeceğim açıktır, çünkü onlar Bulgaristandaki siyasal eylemlerinden dolayı izlenmektedir. Özdeş nedenle, 1932 yılında Pariste karşılaşip kendisiyle kararlaştırmamız üzerine 26 ve 27 Şubat tarihlerinde Münhen'de randevuda bulduğum Bulgar dostumun adını da veremem. Bulgaristandaki şimdiki durum dolayısıyla, o, benimle olan ilişkisi yüzünden, 24 saat içinde ailesiyle birlikte tamamen öldürülüp ortadan kaldırılabilir.

Almanyada bulunduğum tüm süre içinde, benim Alman yasaları karşısındaki kabahatim, yalnızca, bir Bulgar siyasal mültecisi

DR. VİLE'YE

Avukat, Berlin

7 Haziran 1933

Sayın Bay Doktor,

En yakın zamanda ziyaretinizi beklerken, Size yalnızca bir sorun üzerinde yazmak istiyorum. 4 Nisan 1933 tarihinden bu yana, yani iki aydan fazla bir zamandan beri, gece gündüz cellerim kilerceci prangalıyım. Ne yazık ki, ben Alman yasalarını bilmiyorum. Ancak, bana karşı uygulanan bu önlemin, ~~pratik~~ pratik olarak anlamsızlığı bir yana, yeterli yasal dayanağı olmadığını sanıyorum.

Zaten, hapishane iç tüzüğünde (18 ci madde) şöyle deniyor:

"Yalnızca.....durumunda.....bir ön önlem olarak izin verilen....."

Görülüyor ki, bu buyruktu, hiç bir biçimde, bana ait olamaz.

Şimdi ön soruşturmanın bitmesinden sonra, bu önlemin

tamamen kaldırılması için,yeniden gözden geçirilmesinin uygun olacağı kanısındayım.

Komuya ilişkin olarak bana açıklayıcı bilgi vermenizi ve kelepçelerin çıkarılması için nasıl hareket edilmesi gerektiğini araştırmanızı rica ederim.

Her şeye karşın,kanımca,neden kelepçe vurulduğumu ve bu işkence önleminin sorumluluğunu kimin taşıdığını öğrenmek hakkımdır

Eğer bu da,komünizmin kökünün kazınması,yani,yönetici komünistlerin fiziksel olarak ortadan kaldırılması sisteminde aitse,o zaman iş başka.Ancak bu durumda da,bunun açıkça belirtilmesi gerekir.

Saygılarımla

G.Dimitrov

Toplu Yapıtlar 2. cilt 30-31

PAREŞKEVA DIMITROVA'YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit, 22 Haziran 1933

Değerli, sevgili anacığım !

Öylesine büyük bir sabırsızlıkla beklediğim 12 Haziran tarihli mektubunu büyük bir sevinçle aldım. Oysa, artık iyice kuşku duymaya başlamıştım. Savunma avukatımdan, parayı alıp almadığı konusunda hiç bir haber almış değilim. Ne ki, Bayan Kr. gönderdiğiniz parayı aldığına göre, savunma avukatımın da aldığını ~~ve ya~~ ve yakında bana bildireceğini ya da beni görmeye geleceğini sanıyorum.

Bulgar gazetelerinin, Lena ve Lina'nın yargılamamla ilgili olarak Almanyaya gittiklerini bildirmeleri beni çok şaşırttı. Ben bunu bilmiyordum. Böylesi durumlarda gazeteler çok kez sansasyonel ve yalan haberler verirler.

Hapishanede yabancı ülkelerden gelme yiyecek maddelerinin verilmesi yasak olduğu için, yazdığım gibi, son kolileri (kaşer peyniri) alamadım.

Yargılamamın ön sorgusu resmen 1 Haziranda bitti.Şimdi
iddianameyi bekliyorum.Bakalım nasıl bir iddianame olacak bu.

Şimdiki durumum,kuşku yok ki,hiç de kolay değil,ancak
katlanabilir.
insan hepsine ~~dayanabilir~~.

Savunma avukatım için,ek yiyecek maddeleri için ve ha-
pishanedeki öteki harcamalar için yeterli ölçüde param olması çok
önemlidir.Şimdilik en az 300 ^Marka gereksinmem var.Bu yönde sizle-
rin yardımlarını bekliyorum.

Çok rica ederim,sık sık mektup yaz.Bütün eve,özellik-
le Lina'ya,Stepfan'a,Lüba'ya ve Lübço'ya candan selâmlar.Sana da,
sevgili anacığım,binlerce öpücükler.

Oğlun Georgi

Toplu Yapıtlar 9 cu Ciltte, 36-37

PAREŞKEVA DIMITROVA'YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit ^(Cozaevi) ~~26~~, 26 Haziran 1933

Sevgili Anacığım,

15 Haziran tarihli mektubunu aldım. Çok teşekkür ederim.

Çoktandır hazırlıklı olmama karşın, acı haber beni çok sarstı. Lüba, bir kadın ve yaşam yoldaşı olarak da, proletarya şairi ve devrimci olarak da eşsiz bir insandı, ^{Büyük} geniş yürekli, sağlam karakterli, çok yanlı yetenekleri olan becerikli bir insandı. O benim yaşamımda ve kavgamda, bana ölçülemeyecek derecede çok yardım ediyordu. Şimdi zavalılık gerçek bir çilekeş olarak ve üstelik en büyük arzusunu, yazıp topladığı şiirlerini bir kitap halinde yayına hazırlamak arzusunu gerçekleştirilemeden öldü.

Umut ediyorum ki, Bulgar basını haberi duyurmuştur.

Ne yazık ki, şimdiye değin, henüz daha, parayı almış değilim. Avukatımdan da bu konuda bir haber gelmiş değil. Görülüyor ki o da para almış değil. Yoksa şimdiye değin bana haber verirdi ya da hapisane kasasına benim için de biraz para yatırırdı. Gerçekte,

22 Mayıs'tan bu yana ondan mektuplarıma yanıt ve her hangi bir haber aldığım da yok ya.

Geciktirilmeden hemen yoklamak gerekir ki, para ne zaman, hangi adrese ve nasıl gönderilmiştir ve gönderilen parayı aldığı onaylamış mıdır.

Benim durumum çok zor. Yakında hapishanede dört ayı dolduracağım ve sürekli olarak parasızım. Eninde sonunda biraz para alman gerektir.

Ek olarak, istenilen vekâletnameyi sana gönderiyorum.

Daha önce size yazdığım gibi, yabancı ülkelerden yiyecek maddeleri almak yasak. Bu yüzden, böyle şeyler göndermeyin artık

Bayan Krüger'e de göndermeyin artık, Zavallılık bunun cezasını çek-

mek zorunda kaldı..... Bulgar gazeteleri de yasak.

En yakın bir zamanda cevabını beklerken candan öpücükler gönderen oğlun Georgi.

Evdeki herkese çok çok selâm !

Toplu Yapıtlar 9 cu ciltte, 58-59

*) Mektubun burasından bir parça koparılmıştır (Redaktör).

MAGDALINA BARIMOVA'YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit, ^{Cezacivi} ~~11~~ 11 Temmuz 1933

Sevgili Kızkardeşim,

17 ve 25 Haziran tarihli mektupları mektupları aldım, teşekkür ederim. Ne yazık ki, sırf posta harcamalarını karşılayacak param olmadığı için, hemen yanıtlıyamadım. Eskiden Bayan Krüger (Ani)'den sık sık posta pulu alıyordum. Ne ki, zavallı kadının mutlaka başına bir ^{felâket} ~~şey~~ geldi. 22 Hazirandan bu yana (ondan en son aldığım en dişeli bir mektuptan sonra) yeni bir mektup gelmediği gibi, sağ olup olmadığını gösteren bir haber de alamadım. Korkarım ki, bana yardımı dokunacak olan ve yabancı bir ülkede hapisanede benim için manevi bir destek olan biricik insanı da kaybettim ! Gerçekten de, en güç zamanda, en elverişsiz durumda Bayan Krüger bana destek oldu, az ~~xxx~~ rastlanır bir yiğitlik ve özveriyle, hem üstelik yoksulluk içinde, bana çok yardım etti. (Yalnızca yiyecek maddeleri, sigara v.b. dolu koliler için mutlaka 50 Marktan fazla para harcamıştır) Bayan Krü-

ger'e çok borçluyum ve rica ederim, eğer her hangi bir gün bizim aile-
leden, ya da hısımlarımızdan ve dostlardan biri Berlin'e gelecek
olursa, ona bu bayanı (tabi eğer zavallı halâ sağsa) ve çocuklarını,
Adelhayd-11 yaşında, Anelize-10 yaşında aramasını (Berlin, ^{S.} ~~Köln~~,
Gribenovstrase 7/II) ve olanakları içinde yardım etmesini ısmarla.

Avukatım senden 100 Mark aldığını bildirdi bana. Ancak
bu paradan bana hiç bir şey göndermedi. Herhalde bu parayı yalnız-
ca kendi ücreti saymış. Zaten ben ona ne olduğunu bilemiyorum. Son
olarak 22 Mayıs'taki konuşmamızdan sonra, birkaç mektup göndermeme
karşın bir ayı aşkın bir süre hiç sesini çıkarmadı. 30 Haziranda
bir mektup göndererek, gelecek haftaya beni arayacağını bildirmişti,
Hem
fakat şu ana kadar gelmiş değil. 30 Haziran tarihli mektubunda ~~ta-~~
^{Yargılamaya}
~~gasturma~~ sırasında savunmamı yüklenemeyeceğini sandığını ve başka
bir savunma avukatı bulmaya çalışacağını da bildiriyordu.

200 leva karşılığında Hapishanenin kasasından 4,20
Mark aldım. Bu az, ne ki, her şeye karşın, yine de yardımdır. Çok teşekkür ederim ! Sağlığım nedeniyle, ek yiyecek olmadan uzun süre dayanamıyacağımdan (son doktor muayenesi ciğerlerimin tehlikeli olduğunu gösterdi) alındılı ve bağıtlı olarak daha çok para göndermeni
rica ederim. Eğer haftada beş markım olursa hapishanenin kantinin-

den en gerekli olan şeyleri satınalabilirim. Sanıyorum, Berlinde bir kişiye, senin hesabına, Hapishane kasasına 50 Marka kadar bir para yatırmasını ismarlıyabilirsin. Benim durumumdaki bir insan için en az miktarda para bile çok önemlidir.

Daha önce yazdığım gibi, dış ülkelerden yiyecek maddesi almak yasaktır. Bulgar gazetelerini de bana vermediler. Bundan sonra artık göndermenizin bir anlamı yoktur.

26 Haziranda anamın gönderdiği (15 Haziran tarihli) mektubu yanıtladım ve sigorta ^{policesi} ~~ödeni~~ için istediği Mevâletnameyi gönderdim Sofyaya.

Lübço'ya gelince, en önemlisi sağlığını düzeltmesi ve ^{iyi} ~~zayıflaması~~ hapishanede ~~zayıflaması~~, olanak dahilinde okumak için zamanı iyi değerlendirmesidir. Bu geçici mutsuzluktur...

Sana ve Lena'ya en büyük ricam, Lüba'nın değişik zamanlarda yayınlanmış olan ve ~~yayınlanmış olan~~ bütün şiirlerini arayıp bulmanız ve bir kitap halinde yayınlattmaya çalışmanızdır. Bu, unutulmaz Lüba'mız için en büyük anıt ve onun yıllar önce hastalanmasından sonra uğradığım ölçülmez büyüklükteki kayıp dolayısıyla benim için bir teselli olacaktır. Bunu Lena'ya da yazıver !

Benim sevgili kızkardeşim, bir devrimci olarak, her şeyi cesaretle karşılıyorum ve kuşku yok ki, son nefesime değin yiğitliği kaybetmiyeceğim, ne ki, bir insan olarak, yaşamımda uğradığım bu ağır vuruştan dolayı, sürekli olarak ve derin bir acı içindeyim...

Burada, benim durumumda henüz daha bir değişiklik olmuş değil. Halâ iddianameyi bekliyorum. Siyasal yargılamalarda, amaca uygun anlar, çözümleyici olduğu için, yargılamanın ne zaman biteceği ve sonuçta ne olacağı bilinmez.

Evde herkese candan selâmlar !

Seni öpen

kardeşin Georgi

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt S, 40-42

MAGDALINA VE STEFAN BARIMOV'LARA

S a m o k o v

Berlin-Moabit ^{Cezaevi} ~~Moabit~~, 26 Temmuz
1933

Sevgili Lina ve Stefan,

6 Temmuz tarihli mektubunuzu 12 Temmuzda sevinçle aldım, teşekkür ederim.

Umut ediyorum ki, Lüboç'un tam da bugün başlıyan yargılanması iyi sonuçlanacaktır. Bunu candan arzuluyorum ve sabırsızlıkla sonucu bana bildirmenizi bekliyorum.

Sizin isteğiniz üzerine Bulgar avukat Bay Deçev bana mektup yazdı. 20 Temmuzda kendisine gerekli vekâletnameyi göndererek benim avukatım olduğumu belirttim ve bay sorgu yargıcına onunla görüşmek istediğimi bildirdim. Bu isteğime karşılık olarak, Bay Deçev'in İmparatorluk Mahkemesince savunma avukatım olması izni verildikten sonra onunla görüşmeme de izin verileceği bana bildirildi.

Bu arada Bay Vile, bana, kendisinin artık savunmamı sır-

dürebilme durumunda olmadığını ve her şeyi Bay Değev'e teslim ettiğini bildirdi.

Yine sizin isteğinize uygun olarak Değev'ten 10 Mark aldım, teşekkür ederim. Ne ki, ek yiyecek maddesi olmadan sağlık durumum, hiç kuşkusuz çok bozulduğu için (şimdiye değin artık yedi kilo zayıflamış bulunuyorum) Bay Değev aracılığıyla benim adıma daha büyük bir miktar para yatırmanızı rica ederim. Bundan başka dişçi için 50 Mark dolayında bir paraya da gereksinmem var, çünkü bozuk dişlerle yemek yiyemediğim gibi, sık sık dişlerim de çok fazla ağrıyor.

Durumunda henüz daha bir değişiklik yok. Her şey eskisi gibi. Halâ iddianameyi bekliyorum. Eğer suçlandırma Raystag Yangını'nı çıkarma biçiminde olursa (ki ben halâ bunu olası görmüyorum, çünkü bu işle hiç bir ilişikim yoktur), o zaman duruşma mutlaka çok uzun sürecektir.

Bana gönderilen Bulgar gazetelerinin elime geçmesine izin verilmediğini daha önce yazmıştım. Gazete göndermeye devam etmeniz artık bir anlamı kalmamıştır.

En iyi dileklerle.

Evdeki herkese candan selâmlar !

Georgi

Ek Olarak : 11 Temmuz tarihli mektubumu aldığınızı umut ediyorum.

Lena'dan halâ yanıt almadım !

Sevgili Anacığım,

büyük bir
6 Temmuz tarihli mektubunu/sevinçle aldım. Boris'in
şimdi çok iyi ~~oldu~~ ve daha akıllı olduğuna sevindim. O her za-
man canını sıkıyordu.

Çok rica ederim, benim için üzülme. Ben her şeyi cesa-
retle karşılıyorum. Yeter ki, sizlerin maddi yardımlarınızla sağlı-
ğımı koruyabileyim. Şimdi en önemli olan bu.

En iyi dileklerimi ve öncelikle sağlık dileklerimi
gönderirim.

Candan selâmlar !

Oğlun Georgi

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt 49-50

DR. PAUL TAYHERT'E

Avukat, Layıpzig

1 Ağustos 1933

Sayın Bay Doktor,

27 Temmuz tarihli mektubunuzu bugün aldım ve İmparatorluk Mahkemesinin Sizi savunma avukatım olarak atamasını *öğrendim.* ~~not ettim.~~

~~...~~

Size bildirmek isterim ki, 20 Temmuz tarihinde ben, savunmamı Bulgar avukatlarından Stefan Deçev'e yükledim (şimdi Paris'te "Palas" Otelinde kalıyor) ve bundan başka, arzum üzerine, kız kardeşim aracılığıyla, savunma avukatlarım olarak Fransız avukatlarından Bay Moro, Ciaferi, Kampinki ve Torez davet edilmiştir. Olasıdır ki, onlar Sizinle bağ kuracaklardır.

Yargılanmama gelince, İmparatorluk Mahkemesi tarafından Raystag'ın yakılmasıyla ilgili olarak suçlandırılmam karşısında çok şaşırdım. Tüm verilere dayanarak, ön soruşturmanın, benim bu nitelikli suçla çalınca işlenmiş ve provokasyon ~~...~~ hiç bir biçimde ilişkim

olmadığı sonucunu mutlaka çıkarması gerekirdi. Ne ki, görüldüğü gibi, bizimle, tutuklanan üç Bulgar mültecisiyle, bulunamayan gerçek suçluların yerini doldurmaya karar vermişler. Adaletin siyasetin bir aracı olarak kullanıldığı en açık biçimde siyasal yargılamalarda görülmüyor.

Imparatorluk Mahkemesi Sorgu Yargıcı, Danışman Fogt'a verdiğim 20 Mart ve 30 Mayıs tarihli yazılı açıklamalarımda yargılamamla ilgili olarak bütün önemli hususları artık söylemiş bulunuyorum. Bu vesikaları gözden geçirmenizi rica ederim.

Devlet savcılığının, Raystag Binasının yakılmasıyla ilgili olarak, bununla en uzak, saltık anlamda en ufak bir ilişkisi bulunmayan bir siyaset adamına karşı yönettiği ^{devlete ihanet suçlamasının} nasıl temellendireceğini öğrenmeyi çok merak ediyorum,

Eğer gerçekten Raystag'ı yakmakla suçlandırma varsa, Alman adaletinin gerçek bir Kunstwerk'i (edebi yapıtı) sayılması gerekecek olan iddianame metni elime geçtiği zaman, ancak o zaman, kanıtlar konusunda her hangi bir öneri yapma olanağını bulabileceğim

Saygılarımla

G.Dimitrov

DR. PAUL TAYHERT'E

Avukat, Leipzig

4 Ağustos 1933

Sayın Bay Doktor,

Din iddianameyi aldım.

Kanıtların kabul edilebilmesi konusundaki önerilerimin gereken biçimde formüle edilmesi için, en iyisi Sizin benimle doğrudan doğruya görüşüp konuşmanızdır. Bunun için, eğer olanağı varsa, benimle en yakın bir zamanda/görüşüp konuşmanızı rica ederim.

Bana karşı yapılan suçlandırmaya gelince, kesinlikle söylenebilir ki, örneğin bana karşı duyulan bu şüphe, düzenlenen bu tertip ve değerlendirmeye her komünist devlete karşı ihanet ve Raştag'ın yakılmasıyla suçlandırılabilir.

Ancak, benimle ilgili olarak iddianama, 23 üü sayfada şu görülmemiş savı ileri sürerek büyük bir kaba yalana başvuruyor:

" Dimitrov evli olmasına karşın, Şaafsma-Şmidt ismi altında, boşanmış bir kadın olan Ana Krüger'le nişanlan-

miş ve nişan duyurusu bastırmıştır. Böyle bir duyuru kartı V.Z.dosyasında, 132 ci kanıt sayfasında bulunuyor."

Kesinlikle söyleyebilirim ki sözü geçen "nişan duyuru" alçakçasına yapılmış ~~rusu~~ kaka bir düzmecedir, çünkü, ben hiç bir isim altında hiç bir nişan yapmış değilim ve yine hiç bir biçimde nişan duyurusu da bastırmış değilim.

Burada sanığı görülmemiş biçimde manen küçük düşürme niyetinin yattığını gözden irak tutarsanız, böylesi bir düzmeceliğin ne zaman ve ne amaçla yapıldığını ^{Boşuna} sormuş olursunuz.

Dosyadaki sözü edilen kartı kendinizin yoklamasını ve ~~nereden~~ bu "kanıtın" nereden ve kimden geldiğini saptamanızı rica ederim.

Iddianame için, genelinde, kanıtların toplanma yöntemi- nin niteliğini belirleme bakımından da bu olayın önemsiz olacağı anlaşılmaz.

Benim kişiliğime karşı bir hakaret olarak ele alınması gereken bu sav gazete sayfalarında yer alırsa, kendiliğinden anlaşılıyor ki, Sizin de ,resmi savunma avukatım olarak, kesin yalanlamamı ve bu "kartı" düzmece diye değerlendirmemi yayınlıyacaksınız.

En yakın bir zamanda beni ziyarete gelmenizi ya da

yazılı tavsiyelerinizi beklerim .

Saygılarımla

G.Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt, 5 - 54 - 55.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA AKFİ
TÜSTAV

DR. PAUL TAXHERT'E

A v u k a t, Laypzig

Berlin ~~8~~, 8 Ağustos 1933

Sayın Bay Doktor,

3 Ağustos tarihli mektubumuzu dün aldım. Size yazmış olduğum gibi (4 Ağustosta) iddianameyi bana da verdiler.

Kanıtların geçerliliği önerileri konusunda Size şüpheleri bildirmek isterim:

1921 yılından bu yana, hiç bir zaman Raystagda bulunmuş değilim. Torgler'i hiç bir zaman (bugüne değin) kişi olarak görmüş değilim. Butün soruşturma sırasında, beni onunla göz göze bile getirmedi. Ne ki, benim gerçekten Raystag binasında olmadığımı doğrulayacak tanıkları nasıl göstereyim? Hiç bir zaman olmamış bir şeyi tanıklar yardımıyla tanıtlamaya gitme, ^{asla} ~~hemen~~ de olanaksız bir şeydir. Yalnız, Minhen'e gitmemden önce (25 Şubat) son on gün içinde hastalıklı olduğumu, her gün saat 12 ye, ya da 1 e değin evde kal-

diğımı (Mansfeld'in evinde, Klingzorstrase 96), akşamları ise, saat 8-9 dolaylarında eve döndüğümü kanıtlıyabilirim. O sırada pazar günleri, bütün gün evde kalıyordum. Öğleden sonra, genellikle, iş yerimde kalıyor (Koh'larda, Tseringerkorso 7) ve akşam eve dönüyordum. O sırada dişlerim çok ağrıyordu ve Bay Mansfeld'in salık vermesi üzerine, üç kez onun tanıdığı bir dişçi olan Dr. Zonenfeld'e (ya da Zonenbah), Retinstrase 20 ye (ya da 21) gittim ve iki diş çektirdim.

"Bayernhof"taki görüşmelerim konusunda, Avusturyalı yazar Bay Yakous Rosner (Berlin-Vitenau'da oturuyor, tam adresini bilmiyorum), kendisinin Noele değin sık sık "Bayernhof"ta benimle birlikte bulunduğunu ve tanıdıklarımız arasında, benim kişi olarak hiç bir zaman görmediğim (bugüne değin) Van Der Lübe'nin hiç bir zaman bulunmadığını kanıtlıyabilir.

Van Der Lübe'nin ilk kez gazetelerde gördüğüm fotoğraflarına göre, sanıyorum Rosner ile Lübe arasında bir ölçüde benzerlik vardır ve bundan dolayı tanıklardan Helmer (iddianame, sayfa 175) onları karıştırmış olabilir.

Daha sonra şu tanıkların dinlenmesini dilerim:

Aleksandır Malinov, Bulgaristan Parlamento Başkanı ve

eski başbakan;

Muraviev, Bulgar bakanlarından;

Vergil Dimov, Bulgar bakanlarından;

Dimitov gıyev, Bulgar bakanlarından;

Nedyalko Atanasov, eski Bulgar bakanlarından ;

Hristo Stoyanov, eski Bulgar bakanlarından ;

Dr. Nikola Sakarov, Bulgar Tarım Bankası Müdürü;

Anton Strashimirov, Bulgar yazarlarından;

Bunların hepsi Sofyada yaşıyorlar.

Bunlar, şunları kanıtlıyabilir:

a) 9 Haziran 1923 tarihinde, askersel darbeyle (Makedon silâhlı örgütünün desteğiyle), Bulgar halkının büyük çoğunluğunun iradesine karşı olarak, Stamboliyski'nin anayasal ~~çarlık~~ hükümeti ~~devr~~ kaldırılmış ve ülkede terörcü faşist rejim kurulmuştur;

b) Bu darbe sırasında binlerce ve binlerce işçi, köylü haince ve aydın (bu arada başbakan Stamboliyski ve başka bakanlar da)/öl-dürülmüş, kurşuna dizilmiştir;

c) Ülkenin en büyük siyasal partileri olan Çarlık Birliği ve Komünist Partisi ve bunların yandaşları vahşice kovuştur-maya tabi tutulmuştur;

d) Halkın tüm siyasal hakları elinden alınmış ve askersel faşist diktatörlük kurulmuştur;

d) Böylece, Ülkede yaşanmaz bir durum yaratılmış ve bu da, 23 Eylül 1922 de halk ayaklanmasını doğurmuştur;;

e) Bu ayaklanmayla ilgili olarak, birkaç ay sonra gıyabında beni ölüme mahkum ettiler ve bundan sonra Bulgaristana dönüp siyasal faaliyetimi orada sürdüremedim;

f) Siyasal karşıtlarım (özellikle faşist Makedonyalılar) dışarda da ölümle beni tehdit ediyorlardı, bu yüzden, bir siyasal mülteci olarak, Almanyada kendi adımla yaşıyamadım;

g) 1932 sonbaharında Bulgaristan Parlamentosuna yeni bir af yasası tasarıları sunulmuştur ve benim af sorunum yeniden gündeme gelmiştir;

h) Dış Ülkelerde Bulgar siyasal mültecilerinin sorunlarıyla ve af kampanyasıyla uğraşıyor ve affa ^(Başlanma) ~~başlanma~~ için çalışıyorum;

i) Parlamentoda milletvekiliydim, Sofya Kent Belediye Şurası Üyesi, Genel İşçi Sendikaları Birliği Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve siyasal yazar idim.

Şu kişilerin de tanık olarak çağrılmasını öneriyorum:

Anri Barbüs (Fransız Yazarı) - "Ümanite" Radksiyonu, Pa-

ris.Kendisi şunları kanıtlıyacaktır:

- a) Dış Ülkelerde siyasal mültecilerin sorunlarıyla uğraştığımı;
- b) Kendisiyle, Bulgaristandaki siyasal af için dış Ülkelerde kampanya açma konusunda Amsterdanda (Ağustos 1932) ve Pariste (Aralık 1932) görüşmeler yaptığımı;
- c) Siyasal karşıtlarımın beni dış Ülkelerde de ölümle tehdit ettiklerini ve bu yüzden, başka isim altında ve çok gizli olarak illegal yaşamak zorunda kaldığımı.

Marsel Kaşen, "Ümanite" gazetesini, Paris.

Kendisi, benim tutuklandığım güne değin (1933 Mart başlangıcı), "Ümanite" nin devamlı yazarı olduğumu kanıtlıyacaktır.

Berlion, "Internatsionale Presse-Korespondents" in redaktörü, Paris("Ümanite" Redaksiyonu). Tutuklandığım güne değin "Internatsionale Presse-Korespondents" in devamlı yazarı olduğumu kanıtlıyacaktır.

İddianamenin siyasal bölümüyle ilgili olarak şu tanıkların çağrılmasını öneriyorum:

Mamulski, Komünist Enternasyonalin Sekreteridir ;

Kuusinen, Komünist Enternasyonalin Sekreteridir.

(Her ikisi de Moskovada, Kominternde bulunuyor)

Onlar şu gerçekleri kanıtlıyabilirler:

a) Komünist Enternasyonal tek evrensel bir parti olup kararları, hangi ülkede olursa olsun her parti üyesi ve her seksiyon için zorunludur;

b) 1932 yılı sonlarında ve 1933 yılı başlarında Almanya'da, silâhlı ayaklanma yoluyla doğrudan doğruya erki alma savaşımını biçiminde hiç de bir görev ortaya konmamıştır;

c) Bu dönemde Almanyadaki Komünist Partisinin başlıca görevi şu idi: Tek bir proletarya cephesinin kurulması, günlük yığinsal çalışmalar ve işçilerin ve bütün emekçilerin çıkarlarını savunmada somut savaşım sürdürerek, Almanyada işçi sınıfının büyük çoğunluğunu ^{kazanabilme} ~~kucaklayabilme~~ ;

e) her tür bireysel terör ve kısmi silâhlı eylemler doğru görülmez ve komünizm davasına, işçi sınıfına zarar verici sayılır ve bundan dolayı şiddetle karşı çıkılır;

~~ayrı hareketlere katılan parti üyeleri~~

d) Bu tür hareketlere katılan parti üyelerine Komünist Enternasyonalde ve onun seksiyonlarında yer yoktur.

Kanıt olarak şu belgelerin istenmesini rica ederim:

a) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi XII Plenum kararları (Eylül 1932) ;

b) Uluslararası Antifaşist işçi kongresinin toplanma-
mına ilişkin olarak Alman, Polon ve İtalyan kıvıllı sendika muhale-
fetinin yayınladığı bildirge (Berlin, 23 Şubat 1933);

c) Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin proletarya
nın birlikteli savaşım bildirgesi (Moskova, 5 Mart 1933) ;

e) Komünist Enternasyonalin program ve tüzüğü.

Bu belgelerden her biri Komünist Enternasyonal Yürüt-
(Moskova)
me Komitesi/aracılığıyla sağlanabilir .

Bu belgeler, Raystag'ın yakılması sırasında, Almanya Ko-
münist Partisinin hiç de silâhlı ayaklanma yönünde olmadığını, tüm
sistematik biçimde
güçlerini/ekonomik ve siyasal nitelikli yığinsal çalışma ve savaşı-
ma ve özdeş biçimde kendi legal varlığını savunma ve her koşulda,
yığınlarla olan bağlarını (5 Marttaki seçimlere etkinlikle katıl-
ması) koruma yönünde toparlamakta olduğunu gösteriyor ve kanıtlı-
yor. Bu belgeler, Raystag'ın yakılmasının bir anti-komünist hareket
olarak düşünülmesi olacağını ve suçluların Komünist Enternasyonal
ve Almanyadaki Komünist Partisi dışında aranması gerektiğini da
gösteriyor ve kanıtlıyor.

Eğer önerdiğim tanıklar resmi yollarla çağrılmazsa,
220
ağır ceza yasasının 22 ci maddesi gereğince, bu tanıkları kendi adı-

ma çağırarak istediğimi bildiririm.

Saygılarımla

G. Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu Ciltte s. 56-61,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MAGDALINA BARIMOVA'YA

S a m o k o v

Berlin- ~~Moskova~~ ^{Cezayir}

9 Ağustos 1933

Benim Sevgili ,Değerli Kızkardeşim,

1 Ağustos tarihli mektubumu aldım,teşekkür ederim.

26 Temmuzda da 50 Marka ve Marburgdan gönderilen koliyi aldım.Bu, kuşkusuz büyük bir yardımdı ve tam zamanında geldi.Sağlık durumum şimdi iyi. Her şey için,sana,Stefana,anama ve Lübonir'e çok teşekkür ederim.

Her halde davanın istinaf edilmesi Lüboço'nun durumunda bir düzelme sağlayacaktır. Onun benim yeğenim olmasının,bu ağır mahkumiyette büyük üstelik çözümleyici bir rol oynadığı olasılığına hesaba katmak gerek.^Ne ki,bu konuda hiç bir şey yapılamaz.Bütün insanlık tarihinde en iyi insanların hapishanelerden geçtiğini unutmamak gerekir.Bu,zamanımız için çok daha geçerlidir,çünkü,biz çok coşkun ve sürekli olmayan bir geçiş döneminde yaşıyoruz.

Bir yuce Ulkü adına verilen kavga hiç bir zaman kurbandsız sürmemiştir. Bir zamanlar Hıristiyanlık için de böyleydi, Galile, Cordano Bruno, Hus, Kopernik, Tomas Minzer ve bilim ve siyasetin birçok insanlarının da başına böyle durumlar gelmiştir; burjuva devrimleri sırasında da, ve değişik kurtuluş hareketlerinde de, özellikle Rusya'daki Ekim Devrimi sırasında da böyle olmuştur, şimdi de komünistlerin başına bunlar geliyor.

En önemlisi, Lübbe'nin sağlığının korunmasıdır ve onun kendisinin zamanı iyi ve ussal olarak, okumak için (kitap okuma, öğrenme ve fikir yürütme) değerlendirmesidir. Benden örnek alması gerek: 51 yaşında olmama ve hapishanedeki koşulların çok ağır olmasına karşın, okuyup öğrenmek, yine okuyup öğrenmek için en küçük olanaktan yararlanıyorum. Sen, benim adıma bunu kendisine söylemelisin ve en candan selâmlarımı da duyurmalısın. Ve : Cesaret, cesaret ve yine cesaret ! Göte şöyle diyor: "malını kaybedersen, az kaybediyorsun, namusunu kaybedersen, çok kaybediyorsun, cesaretini kaybedersen, her şeyi kaybediyorsun !"

Paris'ten, Lena'dan mektup aldım. 50 Mark da aldım.

O, savunmam için Fransız avukatlarından Moro Ciaferi'yi, Kampinski'yi ve Torez'i angaje etmiş. Ancak, İmparatorluk Mahkemesinin yaban-

ci avukatlara izin vermesi şüpheli.

Bay Vile'nin, aldığı 100 Markın büyük bir kısmını öde-
mediğim ev kirasına harcıyacağını sana bildirdiğini yazmış. Ne ki,
burada bir anlaşmazlık var, çünkü, ev sahiplerim (Bayan ve Bay Mans-
feld'ler, Berlin-Steglitz, Klingzorstase 96) Bay Vile'den tek bir
fenik almış değiller. İşte bundan dolayı, Bay Vile'ye sorunun ne
olduğunu sormak gereklidir, [redacted] ve ev sahiplerim güç durumda ol-
dukları için, yakın zamanda hiç olmazsa 50 Mark alabilmeleri için
birşeyler yapılmalıdır. Benim onlara borcum 90-100 Mark kadardır.
Belki bunu Bay Degev'e yazma olanağın [redacted] bulunacaktır.

En sonunda iddianameyi aldım. Dürüstlikle söylemek ge-
rekiyse, bütün çelişkili olasılıklara karşın, son ana değin, sahte
pasaport kullanma ve adres belgesi olmadan yaşamam dolayısıyla (
(gerçekte yasaya göre biricik suçum bu) suçlandırılacağımı sahyor-
dum. Ne ki, şimdi, Raystag'ın yakılmasıyla ilgili olarak devlete iha-
Yargılama başladığında
netle suçlandırıldığımı görüyorum. [redacted] gerçeği açıkla-
maktan ve suçsuz olduğumu tanıtlamaktan başka çarem yok. Resmi sa-
vunma avukatımın (Dr. Tayhert, Laypzig, Oto Şilstrase 2) bana bil-
yargılama Eylül ayının birinci yarısında başliya-
dirdiğine göre
bilecek. Umut edelim ki, gerçekten o zaman başlasın !

Duruşmaların gidişi hakkında, olanağı ölçüsünde sana bilgi verebilmesi için Dr. Tayhert'le bağ kurman iyi olur. (Bu arada Bay Vile savunmanı sürdürmek ^{veya vagesse di.} yadsıdır)

Iddianamede ayrıca kaba bir yalan da içeriyor. Kişisel onuruma kırıcı nitelikteki bu yalan şu savı ileri sürüyor:

"Dimitrov evli olmasına karşın, Dr. Saafsma-Smitd(?) adını altında, boşanmış bir kadın olan Bayan Krüger'le nişanlanmış ve nişan duyurusu bastırmıştır. Böyle bir kart belgeler arasında bulunuyor".

Bayan Krüger'le hiç bir zaman nişanlanmadığım (gerçekte çok iyi ve çok değer verdiğim bir arkadaşdır) ve üstelik her hangi bir isim altında nişan kartı bastırmadığım için, kuşkusuz, söz konusu olan, kötü niyetli bir düzmeceliktir. Resmi savunma avukatımdan iddianamedeki bu ünlü kartı belgeler içinde arayıp görmesini ve/bu tuhaf ve olanak dışı "kanıt belgesinin" nerden ve kimin tarafından ortaya çıkarıldığını saptamayı denemesini artık rica etmiş bulunuyorum. Eğer bu masal başında yayınlanırsa, onun da, benim adıma kesinlikle bunu yalanlaması gerekir.

Evdaki herkese en candan selamlarımla !

Öncelikle kahraman anama ve sana !

Kardeşin Georgi

Ben kafeste bir aslan gibiyim, kanatları olan, fakat uçamayan bir kuş!....

Toplu yapıtlar 9cu Cilt 562-64,

DR. PAUL TAYHERT'E

A v u k a t, Layipzig

10 Ağustos 1933

Sayın Bay Doktor,

Dünkü mektubuma ek olarak Size şunları da bildiriyorum:

Değişik tanıkların verdikleri ifadelerde, benimle ilgili olarak, büyük bir karışıklık görülüyor. Bu şundan da anlaşılıyor:

a) Popov'un ancak 1932 yılı Kasım başlarında Berline gelmiş olmasına ve Tanev'in ise ancak şubat ayı sonunda Fransaya giderken geçici bir süre için Berline uğramış olmasına karşın, bu tanıklar 1932 yılı yazında beni onlarla birlikte gördüklerini ileri sürüyorlar. Onlar, o zamana değin, Moskovada bulunuyorlardı ve bunu Moskovadaki ilgililer tanıtlıyabilirler.

b) İddianame de, tanıklardan Tel'in sözde beni yangı-

nın çıkarıldığı gün Raystag binasının kapısında görmüş olduğunu
 ileri sürmekle yanlışlık yaptığını kabul ediyor (Sayfa 179). Eğer
 o gün bir rastlantı olarak Münhen'de bulunmamış olsaydım, bu tanı-
 ığın ifadesi iddianamede mutlaka gözümleyici rol oynayacak ve hiç
 de bir yanlışlık olarak değerlendirilmeyecekti.

c) Şu olgu, bu bakımdan, çok özgül bir nitelik taşıyor:

Soruşturmanın başlangıcında, ifadesine başvurulmuş bir
 bayan tanık 26 Şubatta, öğleden sonra saat 3 de, beni Düsseldorf-
 strase'deki lokantada Van Der Lübe'yle birlikte gördüğünü ileri
 sürmüştü. Soruşturmayı sürdüren memur, bu konuda, utkanlıkla bana
 " işte yalnız bu eksikti, şimdi elimizde her şey var artık" dedi.
 Bu bayan tanık, sözde, ilk kez, Van Der Lübe'nin yanında bana benzi-
 yen birini gördüğünü söylemiş. Ve sözde, bu ifadeden sonra beni tu-
 tuklamışlar ve ve buna dayanarak, Raystag Yangını suçlusu olarak
 soruşturma açmışlar.

Ne var ki, benim 26 Şubatta Berlinde olmadığım kesin-
 likle saptanınca, bu bayan tanık ortalıktan kayboldu ve iddianamede
 onun ifadesine tek sözcükle yer verilmedi. Şimdi, eğer ben sözü edi-
 len süre içinde Berlinde bulunmuş olsaydım, bu bayan tanığın ifa-
 desinin ne denli büyük bir önem taşıyacağını daha açık anlayabi-

lirsiniz sanıyorum.

Bubayan tanığın ifadesine dayanarak, sorgu sırasında, benim, Berline ait plan ^{1. m} üzerinde Düseldorferstrase'nin yerini gösterir bir işaret koyduğumu ve bunun benim adı geçen lokantada bulunduğumun bir kesin kanıtı olduğunu "keşfetmişlerdi".

Bütün bu bilgiler ^{1. m} gereken biçimde yararlanmanızı rica ederim.

Saygılarımla

G.Dimitrov

Ek olarak: Berlinde kendi seçeceğim bir savunma avukatına sahibolamayacağımı göz önüne alarak, yakınlarımla bağ kurmanızı ² anneme ve kızkardeşime durumumu ve olanak ölçüsünde yargılamanın gidişini bildirmenizi rica ederim. Annemin ve kızkardeşimin adresi şöyle: Magdalina Dimitrova-Barımova, Samokov (Bulgaristan).

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt 3. 85-66.

ROZA FLAYŞMAN'A

Berlin-Moabit, 16 Ağustos

1933

Değerli Bayan Flayşman !

Tutuklanmandan beş ay sonra (9 Marttan bu yana) artık iddianameyi almış bulunuyorum ve resmi savunma avukatımın (Dr.Paul Tayhert,Layipzig) bana bildirdiğine göre,duruşmalar,~~...~~ aşağı-yukarı eylül ayının ilk yarısında başlayacak.Büyük bir sabırsızlıkla,bu acayip ~~yanlışlığa~~ tamamen son verilmesini ve yeniden özgür olmamı bekliyorum.

Yalnızca pasaport yasasını çiğnemekle ve siyasal mülteci olarak adres belgem olmadan yaşadığım için (Alman yasalarına göre benim tek kabahatım bu) suçlandırılacağımı beklerken,Raystag Yangını dolayısıyla devlete ihanet suçuyla yargılanıyorum.^Ne ki, benim bu suçla hiç bir ilişğim olmadığı için,iddianame,kuşkusuz, bana ~~kare~~ hiç bir olumlu,çürütülemez kanıt gösteremedi.Ayrıca,Raystag'ın yakılması sırasında,üstelik,ben Berlinde de değil,Münhendede ~~...~~ bulunuyordum.

Hapishanedeki zamanı olabildiğince değerlendirmeye çalışıyorum ve artık birkaç aydan beri Alman tarihini ayrıntılı olarak öğrenmekle uğraşıyorum. Bu oldukça ilginç bir çalışma ve ayrıca Alman halkının geçmiş dönemiyle, şimdi/bütün dünyayı ilgilendiren olaylar arasındaki bağı açıkça gösteriyor ve bu olayların doğru olarak açıklanmasına, bunların, birçok yönden geçmiş döneme dönüş niteliğini, geçici nitelikte olduğunu açıklamaya çok yardım ediyor.

Kuşku yok, benim kendi durumum kolay değil. Çok kez, karnatları olan, ancak bunları kullanamayan, bağlı bir kuş duygusu için deyim.

Çok kez, Byron'un şu çok zekice yazılmış dizelerini anımsıyorum:

"Ich bin so hilflos, als der Teufel Wünschen kann:
Mich zu verdammen, ist nicht mehr Gewinn,
Als einen Fisch ans Land zu ziehen, der an der
Angel hagt,
Ein Lamm zur Schlachtbank hinzuführen, das dem
Fleischer nicht enrann.
Doch pass'ich schlecht zu so erhabener Kost
Und sehne mich noch wenig auf den Rost ! *

*) "Ben şeytanın istediğinden daha çok güçsüzüm: lânetleseler de, oltaya takılmış bir balık gibi çekip çıkarsalar da, kasabinelinden kurtulamayan bir kuzu gibi salhaneye götürseler de, artık hiç bir şey kazanamazlar.
Ne ki, ben böylesi güzel sofralara yakışmam. Ve üstelik ızgaraya konulmayı hiç arzu ettiğim yok."

Ve kimi kez, çok kederlendiğim zaman, sessizce Göte'nin

Unlu
şu/dizelerini mırıldanıyorum:

"Feiger Gedanken,

Bängliches Schwanken,

Weibisches Zagen,

Angstliches Klagen,

Wendet kein Elend,

Macht Dich nicht frei!

Allen Gewalten zum Trotz sich erhalten,

Nimmer sich beugen, kraftig sich zeigen,

Rufet die Arme der Götter herbei!"

Ve özellikle Göte'nin şu değerli özlü sözleri beni te-

sellî ediyor:

"Gut verloren- etwas verloren,

Ehre verloren- viel verloren.

Mut verloren- alles verloren !"

Evet öyle, cesaret, cesaret ve her zaman cesaret !

Ve her şeye karşın, son hızla ileri !

Çok kez, düşüncelerimde Viyanada ve semtlerinde, ~~Kalender~~
Augarten'den geçerek Kalenberg'de, Kirling'te, Hermanskogel'de, Grin-
zing'te(Papağan "Dora"), Prater'de, Vöslau'da, Vahau'da, Krems'de(çok

*)korkulu düşünceler, çekingen çekingen ikircimlik, kadınsı bir kor-
kaklık, korkak yakınmalar seni tehlikeden kurtaramaz, seni özgür kı-
lamaz. Her baskıya karşı koyabilmen için, hiç bir zaman boyun eğme,
güçlü olduğunu göster tanrıları yardıma çağır !"

*)"Malını kaybedersen az kaybediyorsun, namusunu kaybedersen çok
kaybediyorsun, cesaretini kaybedersen her şeyi kaybediyorsun"

büyük bir manastır kütüphanesi bu), Büyük Tuna'da, Diana'da, Union'da
Baden'de v.b. oluyorum, Klosterneuburg'a (ikinci yurdum gibi) uzan-
yorum.

Bu arada, uzun yıllar ^{sekmansız} hasta olan karım 8ⁿⁱ ayısta öldü.

Zavallı kadın son yıllarda gerçek bir çilekeş gibi yaş-
yordu ve böylece de öldü. Şimdi kızkardeşim onun şiirlerini toplı-
yacak ve onun için en güzel bir anıt olarak, bir kitap halinde ya-
yınlatacak.

Her şeyin iyi olması dilekleriyle selâmlar !

G.Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu Ciltte.

Ş. 75-77

DR. PAUL TAYHERT'E

A v u k a t, Leipzig

18 Ağustos 1933

Sayın Bay Doktor,

Bu yılın 4 Nisanından bu yana gece gündüz ellerim kelepçeli. Bu önleme karşı birçok kez yaptığım protestolar, kaldırılması için yaptığım ricalar sonuçsuz kaldı.

26 Temmuzda, İmparatorluk Mahkemesi sorgu yargıcına, eğer kelepçelerin çıkarılması olanağı yoksa, hiç olmazsa ölüme mahkum olanlara uygulandığı gibi, yalnızca geceleri takılmasını rica ettim. Bana cevap olarak, şimdilik kelepçeler konusunda hiç bir değişiklik yapılamıyacağı bildirildi.

Savunmamı hazırlamamla ilgili olarak, bay sorgu yargıcından birkaç gün (her gün için birkaç saat) kelepçesiz bırakılmamı rica ettim. Buna şu yanıtı aldım:

"Gözetim olmadığı durumunda, kelepçelerin çıkarılmasına izin verilemez."

Yazı yazmak için 1/2 -1 saat arasında bir zaman verildiği için, Size gönderdiğim mektupların büyük bir kısmını bile kelepçeli olarak ve bu durumda ellerimde acı duyarak yazmak zorunda kaldım.

Açıkça görülüyor ki, savunmamı yapmam hazırlığı, böylece, önemli ölçüde köstekleniyor ve yasal hakkım, gerçekte elimden alınmış demiyeyim, son derece sınırlandırılmıştır.

Kaçma denemesinde de bulunmadığım ve intihar etme niyetim olduğumu ya da teşebbüs ettiğimi göstermiş olmadığım için, benim durumumda, böylesi bir önlemin uygulanması hiç bir biçimde zaten haklı da gösterilemez. Tam da bu ağır ve birçok bakımdan acı verici olan bu önlem, ^{Yapı}sinirleri ~~zayıf~~ bir mahpusu intihar düşüncesine sürükleyebilir.

Bu sorunda olası adımları atmanızı ve bana da bunu bildirmek lütfunda bulunmanızı rica ederim.

Saygılarımla

G.Dimitrov

Toplu Yıptılar Dokuzuncu Ciltte, s. 80-83.

PAREŞKEVA DIMITROVA'YA
VE MACDALINA BARIMOVA'YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit ^{Değeri} 25 Ağustos 1933

Sevgili Anacığım Ve Kızkardeşim,

Duruşmaların artık 21 Eylülde başlaması saptanmış bulunuyor. Olasıdır ki 3-4 hafta sürer. Mutlaka özgürlüğümü sağlayacak olan duruşmaları sakın sakın, sabırla ve güvenle bekliyorum. Yeter ki, bilinen siyasal etkenler başka türlü bir belirlemeye neden olmasın.

Daha önce seçmiş olduğum savunma avukatım daha 19 Temmuzda kendiliğinden vekillikten ayrıldı. Mahkeme Değeri benim seçtiğim bir avukat olarak duruşmalara bırakmıyor. Mahkeme, özdeş biçimde, Fransız avukatlarından Ciaferi, Kampinki ve Torez'in de savunma avukatlarını olarak duruşmalara katılmaları isteğini yadsıdı.

Mahkeme, resmi savunma avukatı olarak kendisi atama yaptı (Dr. Tayhert-Laypzig). Önceki gün yanımdaydı ve savunma için bütün rekli önlemleri aldığı yolunda bana güvence vermeye çalıştı.

Sağlık durumum bakımından şimdi daha iyiyim.

Her halde 9 Ağustos tarihli mektubumu çoktan almış bu-

lunuyorsunuzdur. Bu mektupta gönderdiğiniz 50 Markı ve zeytini, kaşeri, helvayı ve sucukları aldığımı da yazmıştım.

Yine böyle bir koli gönderirseniz çok iyi olacak. Sağ-
lık durumum bakımından, bu, benim için, büyük bir yardımdır.

Size ve evdeki herkese, özellikle Lübço ve Stefan'a
candan , yürekten selâmlar.

Oğlunuz ve kardeşiniz Georgi

Ek Olarak: Şimdiye değin Lena'dan yalnızca bir tek mektup aldım.

Deçev'in söylediğine göre, O, Paristen Berline gelerek beni ziyaret
edecekmiş. Ne yazık ki, şimdiye değin bir ses çıkmadı.

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt. s. 85-86.

ROMEN ROLAN ' A

L ü z e r n

Berlin-Moabit, 31 Ağustos 1933

Değerli Bay Rolan !

Suçsuzluğumu savunmak için kararlılıkla yaptığınız konuşma dolayısıyla içten teşekkürlerimi bildirmeyi bir borç sayıyorum.

Ben artık resmi savunma avukatım Dr.Paul Tayhert'e (Layipzig, Oto Şilstrase 2) teşekkürlerimi Size bildirmesi ve özdeş zamanla, iddianamede bana karşı yönetilen somut suçlamanın ne olduğunu Size duyurması için rica etmiş bulunuyorum.

12 Nisanda

Kendi seçtiğim savunma avukatım bay Verner Vile(Berlin, Nord, Heidsbrinkenstrasse 6), 19 Temmuzda, artık bundan sonra savunmamı sürdürmeye "olanağı bulunmadığını" bana bildirdi ve vekillikten vazgeçti.

Savunma avukatı olarak seçip önerdiğim Bulgar avukatlarından Bay Degev ve Fransız avukatlarından Bay Ciaferi, Bay Kampink ve Bay Torez de, İmparatorluk Mahkemesince yadsındı.(Benim

ve iki Bulgar arkadaşımın, Raystag'ın yakılmasıyla hiç bir ilişkimi-
 için,
 nizin bulunmadığı ~~idkayısıyla~~, kuşku yok ki, iddianamede de hiç bir
 olumlu, çürütülemez kanıt gösteremediler. Her şey şüpheli tanıkların
 ifadelerine göre sanı, yorumlama ve tertip temeline dayandırılmış-
 tır.)⁼⁾

Resmi savunma avukatımın dün bana bildirdiğine göre,
 duruşmalar olasıdır ki, Eylül ayının sonlarında başlayacak. Decev'e
 ilişkin olarak ileri sürülen neden şu: " Bu avukat Almanca bilmedi-
 gi için...". Fransız avukatlar için ise şu neden ileri sürülüyor:
 " Bu avukatların Almanca bilip bilmedikleri ve Alman avukatın or-
 tak savunmaya rıza gösterdiği isteğinin verilip verilmediği sap-
 tanmamış olmasına karşın, yine de, bunların atanmış savunma avuka-
 tıyla birlikte duruşmalara katılmalarına hiç bir ^{gerekçe} neden yoktur".

Davanın bakılma tarihi olarak en sonunda 21 Eylül ta-
 rihi saptanmış bulunuyor. Raystag Yangınıyla hiç bir ilişkim olma-
 dığı için, büyük bir rahatlık ve güvenceyle duruşmaları bekliyorum,
 bütün duruma göz önüne alarak, sonucun, benim serbest bırakılman
 olması gerektiğini düşünüyorum.

Eğer tam izole edilmiş olmam ve beş aydan bu yana

⁼⁾Parantez içindeki metin mahkeme başkanının isteği üzerine kara-
 lanmıştır.

(bu yılın 4 Nisanından beri) bana gece gündüz çok acı veren ve
İmparatorluk ¹¹ahkemesinin kararıyla bugün çıkarılmış olan kelepçe-
leri saymazsak, bana genellikle insancıl davranılıyor.

Eğer Sizden birkaç satırlık bir mektup alır ve değerli
sağlığınızın ve işlerinizin yerinde olduğunu öğrenebilirim çok
sevinirim.

Dostumuz Barbüs'e selâmlar.

En candan selâmlarımla

G.Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt s, 91.- 92.

DR. PAUL TAXHERT 'E

A v u k a t, Layihpzig

6 Eylül 1933

Sayın Bay Doktor,

2 Eylül tarihli mektubunuzu aldım, çok teşekkür ederim.

Sizin de savaştan bir doğaya sahibolmanıza sevindim.

Ne var ki, sorun, hangimizin savunmanın nasıl yapılacağı en iyi değerlendirebileceği ve üstelik son derece gerginleşmiş sınırlar sorunu değildir, sorun, ~~savunmada~~, beni şahsen tanıyan ve siyasal eylemlerini bilen ve bundan dolayı yüzde yüz suçsuz olduğuma inanmış bir yurttaşımın dolaylı ya da dolaysız olarak savunmana katılmasına çok büyük bir önem vermemdir. Bu kendiliğinden anlaşılmaktadır. ~~Çünkü~~ Her zaman, savunmayı çok ciddi bir biçimde sürdürmek niyetinde olduğumuzu ve bu yönde hiç bir şeyden kaçınmıyacağınızı bana söylediğiniz için, Sizin de buna karşı olmamanız tam tersine, böylesi bir ortak savunmayı yalnızca kutlamanız gerekir.

İmparatorluk Mahkemesi, Bay Değev'in savunmama bir ölçüde dolaylı olarak katılmasına (Sizin aracılığınızla) izin verdi. Ne ki, eğer o, iddianamedeki somut nedenleri, bana karşı gösterilen suçlandırma nedenlerini inceleme olanağını bulamazsa, savunmamda hiç olumlu yardımı gösteremeyeceği açıktır. İşte o, bana yazdığına göre, suçlandırmanın somut nedenlerine ilişkin olarak (yoksa tanıkların adları ya da iddianamenin öteki "gizli" kısmında değil) Sizden böyle bir bilgi alamamış.

Bu olguyu, özür dilerim ama, üzücü ve üstelik İmparatorluk Mahkemesinin kararının anlamına ters buluyorum.

Savunmama Bulgar avukatının katılmasından vazgeçemeyeceğim için, mahkemeye yeniden dilekçe göndererek, şu anda İsviçre'de bulunan ve Almanca bilen Bulgar avukatlarından Bay Petar Grigoriev'un Sizinle birlikte savunmaya katılması ricasında bulundum.

Alman savunma avukatı olarak, yasanın gerektirdiği biçimde, mahkemeye, buna razı olduğunuzu bildirmenizi rica ederim.

Saygılarımla

G. Dimitrov

Ek Olarak: Bir hukukçu olmasam da, atanan savunma avukatının, sanığın yönergelerine göre davranmak zorunda olmadığını

anliyabileceğimi düşünüyorum. Ve kuşku yok ki, hiç bir zaman böyle bir niyetim olmamıştır. Ancak, öte yandan da, resmi savunma avukatının sanık üstünde şef olmadığı ve verili durumda "Führerprinzip" (yönetici ilke) gereğince hareket edemeyeceği kuskusuzdur. Burada savunulanla savunan arasında karşılıklı anlayış gerektiğine kuşku yok. Tersî durumda sanık böylesi bir savunmanın ~~gerçekliğini~~ ^{gerçekliğini} yadsıyabilir ve hiç de yeterli olmamasına karşın kendi kendini savunmayı yeğliyebilir.

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt. 95-96

PAREŞKEVA DIMITROVA ' YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit, 12 Eylül 1933

Sevgili Anacığım !

30 Ağustos tarihli değerli mektubumu (200 Leva'yla birlikte) sevinçle aldım, teşekkür ederim. Senin hastalanmış olabileceğini ,ya da, evde bir felâket olduğumu, bu yüzden kimsenin mektup yazmadığını düşünerek yeniden telaşlanmaya başlamıştım. Tanrıya şükür, görüyorum ki her şey iyi gidiyor ve sen, bütün güçlüklerle ve acılara karşın sağlamsın. Bu ise benim için çok önemlidir.

Dün ,Avukat Bay Degev benim yanımdaydı ve bir ara, Lena'nın yakında Berline geleceğini bildirdi. Onu yeniden görmek ve onunla konuşmak beni çok sevindirecek.

Zavallıcık bana savunma avukatı sağlamak için çok uğraştı. Ne ki, İmparatorluk Mahkemesi, şimdiye değin önerilen savunma avukatlarını yadsınmak bakımından ondan daha becerikli. İmpa-

Amerikan
ratorluk Mahkemesine, Bulgar avukatlarından Petır Grigorov'un, Alman
avukatlarından Leo Galaher'in ve Alman avukatlarından ,Saarbrü-
kenden Leman'ın savunma avukatları olarak duruşmalara girmesine
izin verilmesi için ,daha üç dilekçe verilmiş olmasına karşın, bu
da, korkarım,
dilekçelerin sonucunda, daha önceliklerden iyi olmayacaktır.

Lena, bütün mektuplarında, yanıt vermediğinden yakınıyor.

Hem de, her zaman, adresini yazmayı unutupuyor. Tam adresi olmadan Pa-
rise nasıl mektup yazayım ? Paris büyük ve bizim Lena yiğit olması-
na karşın, dünyaca ün yapmış bir kişi olmadığı için, Paris postası,
zarfın üzerindeki soyadına görür görmez onu bulamaz.

Artık kaç kездir yazıyorum ki, Bulgar gazeteleri benim
ne yazık ki,
adıma devamlı olarak gelmiş olsa da, elime geçmiyor. Bulgar gazete-
si alıp okumam için izin vermediler. Görülüyor ki, "şeflerin" benim
rahatsız olmamam için çok çaba gösteriyorlar ve bir de Bulgaristan
olayları dolayısıyla üzülmemi istemiyorlar. Belki de, Almanyadaki
olaylarla ilgili hoşnutsuzlukların ve üzüntünün benim için tamamen
yeterli olduğunu düşünüyorlardır... İşte bundan dolayı, bundan sonra
gazete gönderilmesinin bir yararı yoktur.

Sana, sevgili anacığım ~~ve~~ ve evdekilerin hepsine
en iyi dileklerimi ve öncelikle sağlık dileklerimi sunarım. Benim

sağlığıma gelince,yeterli derecede iyi.Şimdi,İmparatorluk Mahke -
mesinin 31. Ağustos tarihli kararından sonra,beg aylık bir süre
içinde gece gündüz bana acı veren kelepçelerin çıkarılmasıyla ken-
dimi daha iyi hissediyorum.

Bay Değev,Lübço'nun mahkum edilmesi dolayısıyla Lina'nın Varna'ya gittiğini söyledi.

Ona ve mert Lübço'ya candan selâmlar. O benim yüzümü kızartmadı.Tam tersine ! Ve Lina da,onun annesi olarak gurur duya-bilir.

En candan selâmlarla

Seni öpen oğlun Georgi

Ek Olarak: 13 Eylül.Lina'nın ve senin 5 Eylül tarihli mektubunuzu şimdi aldım.Çok teşekkür ederim. Lina "Annem gerçekten kahraman bir kadın" diye yazarken tamamen haklıdır.Ailemizde ikinci bir kahraman kadın vardı,unutulmaz Lüba.Sen ve Lüba bizim hepimiz için iyi bir örnektiniz. Bir kez daha çok çok öpücükler.

Oğlun Georgi

Toplu Yapıtlar 9 cu Ciltte 599-191.

MAHKEMEDE YAPILAN ILK KONUSMANIN

ÖZETİ

18 Haziran 1882 de Sofya yakınındaki Radomir'de doğmuş bulumuyorum.

İkinci sınıfa bitirdikten sonra, okulu bıraktım. 1904 yılına değin, mürettip olarak çalıştım.

Bulgaristan işçi sınıfının oğluyum.

Devrimci işçi hareketi sıralarında büyüdüm ve eğitildim (15 yaşından beri bu hareket içinde çalışıyorum).

30 yıldan bu yana Bulgar Komünist Partisinin üyesiyim
(Önceleri "Darcılar" denen sol sosyalistler partisi).

23 yıldan bu yana Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesiyim.

1904 yılından 1923 yılına değin Genel İşçi Sendikaları Birliğinin sekreteri idim.

*) Bulgar Sosyal Demokrat Partisinde oportünist reformcu Geniş Sosyalistlere karşı olarak D. Blagoev'in başkanlığında Dar Sosyalistler(darcılar) yeni bir örgütlenmeye gitmişlerdi(1903)(çev.)

1913 yılından 1923 yılına değin, Bulgar Parlâmentosu-
mun Sofya il bölgesinden gelme üyesiydim, özdeş biçimde, Sofya kent
belediyesinde ve Sofya İl Belediye Şurasında Partinin temsilcisiy-
dim.

Partinin tavsiyesi üzerine ajitator ve gazeteci ola-
rak da çalışıyordum.

9 Haziran 1923-askersel hükümet darbesi, Stamboliyski
hükümetinin yıkılması, subaylar ve Makedonya terörcüleri, Çarın hi-
maye edişi; sosyaldemokrasi; dışarıdan yapılan yardım.

Binlerce ve binlerce işçi ve köylünün öldürülmesi;
Stamboliyski'nin öldürülüşü.

En büyük partiler- Çifçi Birliği ve Komünist Partisi
kapatılmıştır.

Halk yığınlarının tüm hakları ve özgürlükleri çönen-
miştir.

Askersel faşist bir rejim gelmiştir.

Sınırsız bir hoşnutsuzluk-halk yığınlarının ayaklanma-
sı kaçınılmazdır.

23 Eylül. ~~Halk~~ Komünist Partisinin yönetimi altında
işçi ve köylülerin halkı ezenlere ve erki zorla ele geçirenlere

karşı işçi ve köylü hükümeti için ayaklanması.

Bu ayaklanmaya, Partimin temsilcisi olarak etkinlikle ve yönetici olarak katıldım.

Yedi gün süren silahlı savaştan sonra, ayaklanma bastırıldı. Bin kadar arkadaşım, her karış yer için savaşarak Yugoslavya topraklarına geri çekildim.

Orada, başlangıçta bize karşı, siyasal mahpus gözüyle bakıyorlardı, sonraları ise siyasal mülteci olarak.

O zamandan bu yana, işte 10 yıldır, dış ülkelerde, siyasal mülteci ve siyasal yazar olarak, adres belgem olmadan ve yabancı isim altında yaşıyorum. Çünkü dış ülkelerde de düşmanlarım beni ölümle tehdit ediyorlar.

Eylül Ayaklanmasından birkaç ay sonra, o zaman basını da bildirdiği gibi, gıyaben ölüme mahkum edildim. Bu yargı kararını ben, hiç bir zaman, kendi gözlerimle görmüş değilim.

Ben bu kahramanca ayaklanmayla gurur duyuyorum !

Yalnız üzülüyorum ki ben ve partim o zamanlar gerçek

bolşevik değildik. Bu yüzden de, biz bu tarihsel ayaklanmayı başarı

lı olarak örgütleyemedik ve proletaryanın öncülüğünde başarılı

olarak sürdüremedik.

Yeterli ölçüde bolşevik örgüte sahip olmama, bolşevik politika ve taktik uygulamama, devrimci deney eksikliği ve özellikle 9 Hazirandaki askersel faşist hükümet darbesi sırasında takındığımız ~~şerh~~ tarafsızlık denen oportünist tutum, yığınların ayaklanmasını bastırmada Bulgaristanda halkın katillerine ve cellatlarına, devlet erkini zorla ele geçirenlere, önemli ölçüde yardım etmiş oldu.

Ne ki, parti bu kanlı dersten gereken sonucu çıkardı ve kullandı. Ve Bulgar işçi ve köylülerinin kurtuluş savaşı, Eylül Ayaklanmasının büyük deneyiyle aydınlanarak, Komünist Partisinin yönetimi altında, sapmadan ileri doğru, kesin utkuya doğru sürüyor.

Faşist hükümetin eskiya çeteleri, ayaklanmanın hemen ^{raki} ardında ve son iki yılda komünizmin kökünü kazımak için 20 binin üzerinde işçi, köylü ve aydın öldürdüler. Kardeşim de polis karakolunda öldürüldü. Ve buna karşın, şu anda, komünizmin Bulgaristandaki kökleri 1923 dekine ~~sırtına~~ göre kıyaslanamıyacak ölçüde daha sağlamdır ve daha derindir. Bu, başka ülkelerde de komünizmin kökünü kazımak istiyen azıllı düşmanlar için ve her soydan çağdaş donkişotlar için çok güzel bir ihtaradır.

1923 Ekiminde Viyanaya hareket ettim.

Yugoslavyadaki durumlara kötü ülküdaşlarıma yardım.

Bulgaristandaki, ^{vevugbulucay} ~~izlenim~~ ve vahşice öldürülen sınıf yoldaşlarını ko-
ruma kampanyası.

Burada, üç ay süreyle, Parti organı "Rabotniçeski vest-
nik" ^{*)} Gazetesini redakte ettim ve yayınladım.

Bulgaristandaki kanlı beyaz terör üstüne, Bulgarca, Al-
manca ve İngilizce olmak üzere iki broşür yayınladım.

1924 Ilkbaharında Moskovadayım. Siyasal mülteci ve ya-
zar olarak 1926 yılı sonuna değin orada kaldım.

Beklenen af dolayısıyla 1927 yılında yeniden Viyena-
ya geldim. 1929 Sonbaharına değin kaldım ve af kapsamına girmedim.

~~Partinin "Komunističesko zname" Dergisini yayınlama,~~ ^{*)}
değişik Parti gazeteleriyle bağlar kurma.

1929 Sonbaharında Berline yerleştim. Burada çok daha
az Bulgar mültecisi var, bu yüzden gizlenme daha umutlu.

İki kez uzun süre ayrılış: 1929 Kasımından 1930 Mayıs-
sına değin ve 1931 Aralıkından 1932 Haziranına değin, Sovyetler Bir-

*) "Rabotniçeski vestnik"-"İşçi Gazetesi"

**) "Komunističesko zname"-"Komünist Bayrağı"

liğinde.

1932 yılı ilkbaharında, son Af Yasası ¹asayışıyla ilgili olarak, af kampanyasına kendim örgütlemek için Berlin'e geri döndüm.

Viyana, Amsterdam ve Paris'e gidip gelmeler.

Alman siyasetine karışmıyordum. Almanya Komünist Partisiyle hiç bir bağım yoktu. İşlerim için buna gerek duyulmuyordu.

Ancak, açıkça söyleyeyim, işlerim için Almanya Komünist Partisiyle bağ kurmak gerekli olsaydı, böylesi bir bağı mutlaka sağlardım.

Yazılarımla ilgili olarak, yalnızca "İmprekör" la bağ.

Bolşevik, proleter devrimci olduğum doğrudur. Belirtmem gerek: Proleter devrimcisi. Çünkü, şimdi herşey tersine döndü.

Alman kronprensi kendi kendisini devrimci ilân ederken ve üstelik örneğin Van Der Lübe gibi çılğanlar "devrimci" sayılırken bunu belirtmem gerek.

Bulgar Komünist Partisi MK Uyesi ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Uyesi olarak sorumlu ve yönetici komünist olduğum da doğrudur.

Ve ,benim Partimin, Bulgar Partisinin ve Komünist En-

ternasyonalin bütün kararları, belgeleri ve hareketleri dolayısıyla

bütün sorumluluğu üzerine almaya tamamen hazırım. Zaten bu yüzden

Öe, ben terörcü bir maceracı, bir komplocu bir kundakçı değilim.

Öte yandan, proletarya devrimine ve proletaryanın dik-

tatörlüğüne taraftar olduğum da tamamen doğrudur. Bunun ekonomik

bunalımdan ve kapitalizmin savaş tehlikesinden biricik çıkış yolu

olduğuna tamamen inanıyorum.

Ve kuşku yok ki, proletarya diktatörlüğü ve komünizmin

utkusu için savaşım verme, yaşamımın içeriğini oluşturuyor. Komünizm

için daha yirmi yıl yaşamak ve ondan sonra rahatça ölmek isterim.

İşte bundan dolayı, ben, bireysel törör ve komploculuk yöntemlerine

kesinlikle karşıyım.

Ve bu hiç de duygusal nedenlerden ve insancılıktan

ileri gelmiyor. Ben, Leninci öğretimizle tam bir uyum içinde, bütün

gerçek komünistler için olduğu gibi benim için de en yüksek bir

yasa olan Komünist Enternasyonal kararlarına ve disiplinine uyarak

devrimci amaca uygunluğu yönünden, proletarya devrimine ve komünizm

yararı açısından bireysel teröre ve komplocu maceralara karşıyım.

Ben gerçekten de Sovyetler Birliği Komünist Partisi (bolşevikler)'in coşkulu taraftarı ve hayranıyım. Çünkü, bu Parti dünyanın en büyük ülkesini, ^{ve}er yuvarlağının altında birini yönettiği gibi, kahramanca ve zaferden zafere koşarak sosyalizmi de kuruyor.

Ne var ki, iddianamenin bana yüklemek istemesinin tersine / hiç bir zaman Almanyada Sovyetler Birliği Komünist Partisi (bolşevikler)'in temsilcisi olarak bulunmuş değilim.

Benim Almanyada biricik yasa dışı tutumum adres belgesiz olarak ve yabancı isim altında yaşamamdır.

Ancak, ne yazık ki, başka türlü de yaşıyamazdım !

Raystag'ın yakılmasıyla mutlak anlamda, ne dolaylı ne de dolaysız olarak, hiç bir ilişkim yoktur. Raystag'ı kundaklayan Van Der Lübe'yi ilk kez, burada, bu salonda görüyorum. 28 Şubat'ta, Münhenderen Berline gelirken, trende, sabahleyin gazetelerde Raystag'ı yakılmasını okuduğum zaman, hemen, bu işi örgütleyenlerin ya alçak provokatörler ya da ussal ve siyasal yönden anormal insanlar oldukları, ancak her ne olursa olsun Alman proletaryasının ve komünizmin düşmanı oldukları sonucunu çıkardım.

Şimdi ise, daha çok, Raystag'ın yakılmasının, siyasal temeli provokasyonla siyasal çalgunluk gibi ikili bir birlik üzerinde

oluşmuş anti-komünist bir eylem saymak eğilimindeyim.

Devrimcilik onuruma, siyasal ve kişisel onuruma, halka ve komünizme karşı işlenmiş bu düşmanca suça katılmam şüphesi ve iddiasından daha ağır bir hakaret olabilir mi ki.

Beni teselli eden şey, Bulgar Ulkudaşlarımın, yabancı ülkelerdeki sınıf yoldaşlarımın, Almanyadaki devrimci proleterlerin ve beni az çok tanıyan herkesin benim suçsuz olduğumdan bir dakika bile olsa kuşkuya kapılmış olmamalarıydı ve şimdi de beni teselli eden tek şey budur. Rahatlıkla söyleyebilirim ki, benim Raystagın yakılmasıyla ilişkim, örneğin bu salonda bulunan her yabancı muhabirin ya da sayın yargıçların ilişkileri kadardır.

Bu suçla hiç bir, üstelik rastlantılı ya da tamamen uzak ve yakın hiç bir ilişkim olmadığını bütün gücümle belirtmek isterim.

Ön soruşturma sırasında iki kez, 20 Martta ve 30 Mayıs'ta yazılı açıklama yaparak, savunmam için en önemli olan yanları belirttim.

Sorgum sırasındaki tutanakları imzalamış değilim, çünkü bunlar tandanslı idi ve tam değildi.

Bana karşı bütün ön soruşturma, şimdi benim için açık

olduğu gibi, iki ay süren kovuşturma sırasında gerçek suçluları ortaya çıkarmayı başaramadığı için, bütün çelişkili verilere karşın, İmparatorluk Mahkemesine beni Raystağın kundakçısı diye götürmek amacıyla,
/ her ne pahasına olursa olsun bu açık niyet ve kasıtle sürdürülüyordu.

25.IX.1933.

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt III Bölümde. S. 111-175

IMPARATORLUK MAHKEMESİ
IV CÜ CEZA DAİRESİ BAŞKANI DR.BÜNGER'E

Layipzig, 28 Eylül 1933

Çok Sayın Bay Başkan!

Mahkemedeki konuşmalarımın, birkaç kezdir, arzu edilmez sirtışmelere ve engellemelere yol açmasından dolayı üzgünüm. Ancak, hakkımı kasıtlı olarak kötüye kullanarak, propaganda amacıyla, sorular yönelttiğim biçimindeki yorumlamayı kesinlikle yadsımak zorundayım. İddia tarafının benim kellemi istemesi oranında, ben de, tamamen haksız yere suçlandırılmakta olan bir kişi olarak, elimde olan bütün olanaklardan da yararlanarak, bütün araçlarla, kendimi savunmayı doğal ve yasal hakkım kabul ediyorum.

Kimi sorunların, tüzel biçim bakımından, tarafımdan her zaman doğru konmadığını kabul ediyorum. Ne var ki, bu, beⁿⁱ Alman hukukunu bilmediğimden ileri geliyor. Bundan başka, ben, yaşamımda ilk kez, böylesi bir yargılamaya katılıyorum. Kuşku yok ki, kendi isteğime göre bir savunma avukatım olsaydı, kendi savunmam için hiç de elverişli olmayan durumlardan kaçınmış olacaktım.

Anımsatırım ki, önerdiğim tüm savunma avukatları (Degev,

Ciaferi, Kampinki, Torez, Grigorov, Amerikadan Leo Galahar ve Saar Brük-
ken'den Dr. Leman) bu, ya da şu bahaneyle, biribiri ardına, imparator-
luk Mahkemesi tarafından yadsınmış ve görüldüğü gibi, Sayın Degev'e
ise, üstelik, giriş izni de verilmemiştir.

Ben Sayın Dr. Paul Tayhert'e, kişiliği ve avukatlığı üs-
tüne bir güvensizlik besliyor değilim. Ancak, Almanyadaki şimdiki du-
rumu göz önüne aldığım için, Tayhert'e, resmi savunma avukatı olarak,
~~gerekli güveni duyamam. Bundan dolayı, ben, kendi kendimi savunmaya~~
gerekli güveni duyamam. Bundan dolayı, ben, kendi kendimi savunmaya
çalışıyorum ve kuşkusuz, kimi kez, tüzel açıdan doğru olmayan adım-
lar da atıyorum.

Duruşmalardaki savunmamın yararı için, ve sanıyorum
bütün yargılamanın da yararına olarak, bir kez daha ve son kez ola-
rak, artık kızkardeşinden vekillik belgesi de almış olan Avukat Mar-
sel Vilar'a savunmaya katılma izni verilmesini, İmparatorluk Mah-
kemesinden rica ediyorum.

Bu önerim de, üzülerek belirteyim ki, yine yadsınırsa,
benim, becerebildiğim ve anladığım kadarıyla, kendi kendimi savunmak-
tan başka çarem kalmıyacaktır.

Saygılarımla

G. Dimitrov

f1

IMPARATORLUK MAHKEMESİ IV-CÜ CEZA DAİRESİ BAŞKANI

DR. BÜNGER^{*)}

Berlin, 12 Ekim 1933

Çok Sayın Bay Başkan,

İmparatorluk Mahkemesi, kendi seçtiğim ve önerdiğim sekiz savunma avukatının hepsini yadsıdıktan sonra, kendi kendimi yapabildiğim ve anladığım kadarıyla tek başıma savunmaktan başka çarem kalmamıştır. Böylece İmparatorluk Mahkemesine ikili bir rol-
Birincisi
le çıkmak zorundayım: Sanık Dimitrov olarak, ikincisi de, sanık
Dimitrov'un avukatı olarak.

Sanıyorum ki, gerek sanık olarak, gerekse savunucu olarak, beni suçluyanların ve onlara buyruk verenlerin hoşuna gitmiyecek bir kişiyim. Ne ki, burada benim bir kabahatim yok.

Yargı makamları madem ki tamamen suçsuz olan beni, İmparatorluk Mahkemesinin sanık sandelyesine Raystag'ı kundaklıyan

*) Duruşmada Georgi Dimitrov'un gerçek suçluları açıklayıcı konuşmalarına karşılık mahkeme ona karşı baskı uygulamaya başlamıştır. 6 ve 11 Ekim tarihlerinde Dimitrov duruşma salonundan çıkartılmıştır. Bu mektubu işte bu yüzden yazmaktadır.

*) "Ersatz" olarak oturtmak cüretini gösteriyorlar, bu tedbirsizliklerinin ceremesini de çekmelidirler. Aşa su katanlar onlardır, yesinler bakalım yiyebilirlerse. Lezzetli mi, değil mi, bu beni hiç ilgilendirmez.

İmparatorluk Mahkemesinde siyasal sanık olarak davranmak gerektiği kanısındayım, yoksa, kışladaki bir asker gibi değil, ya da, toplama kampındaki bir savaş tutsağı gibi değil.

Bu duruşmada, Van Der Lübe'nin yalnızca Raystag Yangınında, deyim yerindeyse, bir Faust olduğuna ve onun arkasında Raystag yangınının Mefistofelinin bulunduğu kesinlikle inanıyorum. Zavallı Faust şimdi İmparatorluk Mahkemesinin önünde duruyor, Mefistofel ise ortalıktan kaybolmuştur.

Bir rastlantı olarak ve suçsuz olarak sanık sandalyesinde bulunduğum ve üstelik bir komünist ve Komünist Enternesyonalin üyesi olduğum için Raystag yangını davasının ayrıntılı olarak ve tamamen açıklanmasına ve ortalıktan kabolun yangın Mefistofelinin bulunmasına karşı çok büyük bir ilgi duyuyorum.

Yargıçlara yönelttiğim bütün soruların amacı yalnızca budur, yoksa her hangi bir başka amaç yoktur söz konusu değildir.

*) Yani gerçek kundakçı yerine uydurma kundakçı anlamında

Mahkemede propagandayla uğraşmaya da hiç gereksinmem yoktur. Üstelik, komünizmin en iyi propagandası benim tarafından değil, suçsuz komünistlerin Rayştag yangınına çıkaranlar diye mahkemeye verilmesi olgusuyla yapılmıştır ve özdeş biçimde Bay Dr. Parizius'un "klasik" iddianamesiyle yapılmıştır.

Duruşmalarda sanık olarak kendi kendimi savunmam ve duruşmalara hem sanık, hem de kendi kendisini savunucu olarak katılmam benim doğal hakkımdır. Duruşma salonundan ve duruşmalardan çıkarılmamın, bu bakımdan beni korkutmayacağı açıktır. En önemli duruşmalardan çıkarılmam, gerçekte benim savunma hakkımı açıkça elimden almaz ve yalnızca, bütün dünyaya, beni suçlayan kimselerin, bu davada, kendilerini güvencesiz hissettiklerini kanıtlıyacaktır. Beni duruşmalardan çıkarmak, birçok saf insanın gözünü açacak ve böylece komünist propagandası için yeni bir gıda olabilecektir.

Her şeye karşın, eğer bana karşı bu dayanılmaz tutum sürdürülecek olursa, o zaman, açıkça belirteyim ki, olası sonuçlarını göz önüne almadan, bundan sonra mahkeme önüne çıkmamın bir anlamı olup olmayacağını düşünmek zorunda kalacağım.

Saygılarımla

G. Dimitrov

PAREŞKEVA DIMITROVA'YA

S a m o k o v

Berlin-Moabit ~~Ka. 40~~, 15 Ekim 1933

Sevgili, Değerli Anacığım,

Çoktandır, Lina'dan olduğu gibi, senden de mektup almış değilim. Umut ederim ki, bu, senin her hangi bir biçimde hastalanmandan, ya da evde başka bir hoşnutsuzluktan ileri gelmiyordur.

Ben daha öncekihe oranla, daha kötü durumda değilim. Tam tersine, kimi bakımdan, kuşkusuz, daha iyi olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim. Önemli olan, her şeye karşın, sağlık bakımından ~~güçlü~~ ^{yaşla mayla} ~~kuşku yok~~ çok büyük gerginliğe, ~~kovuşturmayla~~ ilgili gerginliğe dayanabilme durumundayım. ^{Yazgıla mı} ~~Kovuşturma~~ sırasında çok kez "suda balık" gibi hissediyorum kendimi. Ne yazık ki, her zaman orada hazır bulunamıyorum. Son duruşmada, üstelik bana dört günlük "izin" de verdiler. Konuşmalarım dolayısıyla ve her şeyi kendi sıfatıyla değerlendirme "zayıflığım" yüzünden, anlaşılan, hiç de hoş olmıyan bir sanık oldum.

Aslına bakarsanız ^{satırsızlıkla} ~~kovuşturma~~ sonucunu bekliyorum
^{yaşla mayla}

ve sevinçliyim.

Yeniden, çok kısa bir süre için de olsa, Lina'yı görmekten ve onunla konuşmaktan çok mutlu oldum.

Uzun yolculuktan ve yargılamamla ilgili kaygılarından dolayı çok yorgun olmasına karşın, ~~hava~~ⁿ sağlığının yerinde olduğunu sanıyorum.

Evde herkese ve en başta da, sana, doğuştan varolan enerji ve mertliği borçlu olduğum sana, en güzel dileklerimi ve öncelikle de sağlık dileklerimi sunarım.

Lina'ya, Stefan'a, Ljubo'ya, Boris'e, çocuklara, hapishane-deki Ljubo'ya candan selâmlar !

Sana da sonsuz öpücükler !

Oğlun Georgi

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt ^{s,} 136 - 137

4
DURUŞMA TUTANAKLARINDAN

(Stenogram)

4 Kasım 1933

Tanık Göring'in ifadesinden

Dimitrov : Kont Heldorf, 27 Şubat'ta, gece saat 11 de, kendi başına, komünist ve sosyal demokrat yöneticilerin ve fonksiyonerlerin tutuklanması için buyruk verdiğini buradaki ifadesinde belirtti. Şimdi ben sayın başbakana soruyorum : O zaman Kont ^Heldorf sayı Göring'le bu önlem üzerinde konuşmuş mudur, konuşmamış mıdır ?

Göring : Bu soruya zaten yanıt verilmiştir. Kont Heldorf, yangını duyunca, bu işin Komünist Partisinin işi olduğu bizim hepimize açık olduğu gibi, ona da açık olmuştur. O, artık en yakın yardımcılarına gereken emri vermişti. Ancak, bir kez daha belirteyim ki Kuşku yok, ben onu odama çağırdım ve onun elindeki kendi SA ^{*)}'ları da bu iş için harekete getirmesi gerektiğini, ki o zaten kısmen bunu yapmıştı, kendisinden rica ettim. Böylece onun vermiş olduğu talimatın sorumluluğunu kendi üzerime almış oldum. O talimatı vermiş, ancak bu henüz yürürlüğe girmemişti ve ben bir kez daha devlet oto-
*)SA-Komando birlikleri

ritesiyle bunu desteklemiş oldum.

Dimitrov : Malnızca şunu öğrenmek isterim; acaba saat 11 le 12 arasında Kont ^Heldorf'la başbakan ~~XXXX~~ Göring arasında özel bir konuşma yapılmış mıdır ?

Göring : Siz bunu şimdi öğrenmiş oldunuz ya ! O benim yanımdaydı.

Dimitrov : Raystag'daki Nasyonal Sosyalist Partinin milletvekillerinden Bay ^Karvane ve Bay Fray, burada verdikleri ifadelerinde, saat 11 de Prusya İç İşleri ^Bakanlığında olduklarını ve orada her ikisi de, Avusturya nasyonal sosyalistlerinden Kroyer'le birlikte, yangın günü Torgler'i Van Der Lübe'yle birlikte görmüş olduklarını ~~duyurduklarını~~ bildirdiler. Öyleyse, Raystag'ın bu milletvekilleri sayın başbakan Göringle konuşmuşlar mıdır ?

Göring : ^Hayır.

Dimitrov : Sayın ^Başbakan biliyor muydu ki, ^Bay Karvane ve Bay Fray böyle bir duyuruda bulunmuşlardır ?

Göring : Yangının ertesi günü , bunu söylediklerini öğrendim.

Dimitrov : Sabahleyin mi yoksa daha o gece mi ?

^H)Heldorf, yemin ederek mahkemede verdiği ifadesinde Göringle buluşmasını yadsıyordu.

Göring : Öğleden önce, ya da belki de öğleden sonra.

Dimitrov : Demek ki, öğleden önce, ya da sonra ?

Göring : Bu tanıkların ifadelerinin bana ne zaman ile-
tildiği, bakanlık danışmanı Dils'in ifadesi alınarak saptanabilir.

Dimitrov : Ben bunun tam olarak saptanmasını arzu ederim, çünkü, Karvane benim sorum üzerine, kesinlikle, yangından hemen sonra, gece yarısı bunu duyurduğunu belirtti.

Göring : Onların üçü de bakanlıkta memur ~~idknde~~ ifade vermişler, bana değil. Bunu bilmiyebilirim de. Bu gece yarısı da olmuş olabilir, öğleden sonra da. Bana bunu ne zaman duyurdular, hatırlıyamıyorum.

Dimitrov : Başbakan Göring, 28 Şubatta Raystag yangınıyla ^{ilgili} olarak verdiği mülakatta şöyle dedi : "Hollandalı komünist" Van Der Lübe'nin tutuklanması sırasında üzerindeki pasaporta da, parti biletine de el konuldu. Sayın Başbakan Göring, o zaman, Van Der Lübe'nin üzerinde parti bileti bulunduğunu nereden biliyordu ?

Göring : Belirtmem gerekir ki, şimdiye değin, bu yargılamaya fazla ilgi duymuyordum, yani bütün raporları okumuyordum. Kimi zaman, yalnızca Sizin (Dimitrov'a söylüyor) çok kurnaz olduğunuzu duyuyordum. Bundan dolayı, yönelttiğiniz sorunun sizin için çoktan açık olduğunu sanıyordum, yani benim bu işi kovuşturmakla
n) O zamanki Gestapo şefi

uğraşmadığının açık olduğunu. Ben sağa sola koşup insanların cepleri-
ni araştırmıyorum. Eğer bunu şimdiye değin bilmiyordunuz sa (Dimit-
rov'a hitabederek) belirteyim: Polis bütün büyük suçluların üzerini
Bulduğu şeyleri
arar ve bana bildirir. *iletir.*

Dimitrov : Van Der Lübe'yi ilk kez tutuklıyan ~~iki~~ *iki* ve
onu sorguya çeken üç ~~ad~~ *iki* suç polisi, hep birlikte, Lübe'nin üzerinde
her hangi bir parti bileti bulmadıklarını söylediler. Öyleyse, parti
bileti haberi nereden gelmiştir, bunu öğrenmek isterim.

Göring : Bunu size tam bir kesinlikle söyleyebilirim.
Bu haber bana resmen verildi. Eğer o ilk gece, hemencecik saptanı-
lamamış şeyleri bana bildiriyorlardıysa, bir memura verilen ifade
sirasında, Lübe'nin üzerinde parti bileti de olduğu sözü geçmişse
ve bunun doğru olup olmadığı o sırada saptanamamışsa, demek ki bu
olasılığı gerçek kabul edip bana da bildirmişler. Ben bu haberi ~~duydum~~
daha ertesi gün öğleden *önce* ~~sonra~~ ilettim, o sırada sorgu tamamen bitmiş
miş değildi. Kendiliğinden anlaşılıyor ki, bunun pek önemi yoktur,
çünkü, burada, duruşmada, anlaşılan saptanmış ki, Van Der Lübe'nin
parti bileti yokmuş.

Dimitrov : Tanık başbakandır, iç işleri bakanıdır ve
Raystag başkanıdır, ve bakan kendi polisinin işlerinden sorumlu-

mudur ?

Göring : Evet !

Dimitrov : Soruyorum : Sayın iç işleri bakanı 28 ve 29

Şubat'ta, ya da ertesi günler, polis soruşturmasıyla Van Der Lübe'nin Berlinden Henigsdorf'a uzanan yolunu, onun Henigsdorf pansiyonunda kalışını, orada başka iki kişiyle tanışmasını ve böylece onun gerçek suç ortaklarının ortaya çıkarılışını saptamak için neler yapmıştır ? Polisiniz ne yapmıştır ?

Göring : Bakan olarak, kuşkusuz, bir dedektif gibi iz sürmüş değilim. Bu işi yapacak polislerim var.

Dimitrov : Siz bir başbakan olarak, iç işleri bakanı olarak, kundakçıların komünist olduğunu, Almanya Komünist Partisinin bu işi bir yabancı komünist olan Van Der Lübe'nin yardımıyla yaptığını söylemeniz, bu açıklamamız, polis soruşturmasının ve daha sonra da yargılamanın, belirli bir yöne çekilmesine ve Reichstag Yangını'nın gerçek suçlularını bulmaya yönelik başka yollar aranması olanağını dışlamaya hizmet etmiş değil midir ?

Göring : Her şeyden önce yasalar, polisi, her suçta, her yönde araştırma yapmakla, bu yönler nereye giderse gitsin, nerede iz varsa orada ,o yönde araştırma yapmakla yükümlü kılıyor. Ancak,

ben ^{gizli} suç polisinin bir memuru değilim, sorumlu bir bakanım, bundan dolayı benim için önemli olan, bu ya da şu küçük suçluyu saptamak değil, bundan sorumlu olan partiyi, dünya görüşünü saptamaktır. ^{gizli} suç polisi bütün izleri sürecektir, rahat olunuz. Benim yalnızca şunu saptamam gerekliydi: Bu suç siyaset alanı dışında mı işlenmiştir, yoksa bu suç siyasal bir suç mudur. Benim için bu bir siyasal suçtur ve suçluların sizin (Dimitrov'a) partinizde aranması gerektiğine ben tamamen inanmışımdır (Dimitrov'a doğru ellerini yumruk yapmış sallamakta ve bağırarak konuşmaktadır). Sizin partiniz suçlulardan oluşmuş bir partidir ve ortadan kaldırılması gerekmektedir! Ve eğer yargılama bu yönde etkilenecekse, gerçek iz üzerinde olur.

Dimitrov : Sayın başbakan biliyor mu ki, "ortadan kaldırılması gereken" bu parti dünyanın altıda birini, Sovyetler Birliğini yönetiyor ve bu Sovyetler Birliği Almanya'yla diplomatik, politik ve ekonomik ilişki içindedir ve onun ekonomik siparişleri yüzbinlerce Alman işçisinin yararınadır ?

Başkan(Dimitov'a) : Burada komünizm propagandası yapmanızı yasaklıyorum.

Dimitrov : Burada Bay Göring nasyonal sosyalist propa-

~~ganda yapıyor:~~

ganda yapıyor! (Dimitrov, Göring'e hitabederek): Bu komünist dünya

görüşü, Sovyetler Birliğinde, dünyanın en büyük ve en iyi ülkesinde egemendir ve burada, Almanyada, Alman halkının en iyi evlâtlarının kişiliğinde, bu dünya görüşünün milyonlarca ^{gandası} ~~temsilcisi~~ vardır. Bunu biliyor mu.....

Göring(şiddetle bağırarak) : Ben size Alman halkının neyi bilip bilmediğini göstereceğim. Alman halkı biliyor ki, burada siz hayasızca davranıyorsunuz, buraya Raystag'ı yakmak için gelmişsiniz. Ne ki, ben, burada beni ^{bir yargıç gibi} sorguya çekmenize ve bana sitemde bulunmanıza izin vermek için burada bulunmuyorum ! Benim gözümde siz yalnızca ipe gitmesi gereken bir daleveracısınız.

Başkan : Dimitrov, burada komünist propaganda yapmanız gerektiğini size söylemiştim. Bu yüzden sayın tanığın böyle duygulanmasına hayret etmemelisiniz. Size kesinlikle böylesi bir propagandayı yasaklıyorum ! Yalnızca davaya ilişkin olarak sorular yöneltebilirsiniz.

Dimitrov : Ben sayın başbakanın yanıtlarından çok memnun kaldım.

Başkan : Sizin memnun olup olmamanız beni hiç ilgilendirmez. Şimdi söz hakkınızı elinizden alıyorum.

Dimitrov : Davaya ilişkin olarak bir soru daha sormak istiyorum.

Başkan (çok daha sert biçimde) : Şimdi söz hakkınızı elinizden alıyorum.

Göring(Bağırarak) : Çık dışarı alçak !

Başkan (polislere) : Çıkarın onu dışarı !

Dimitrov(Polisler onu zorla sürüklerken) : Her halde sayın başbakan, siz benim serularımdan korkuyorsunuz ?

Göring (Dimitrov'un arkasından bağırarak) : Dikkat edin, kendinizi kollayın, ben size gösteririm, hele bir mahkeme salomundan dışarı çıkın, görürsünüz ! Alçak !

Toplu Yapıtlar 9cu Ciltte. 9 161- 166.

DURUŞMA TUTANAKLARINDAN (Stenogram)

8 Kasım 1933

Tanık Göbel'in ifadesinden

Dimitrov : Sayın başkan :Başkan : Evet Dimitrov, bütün sorularınızı bana yöneltmeniz gerekir ! Anladınız mı ?Dimitrov : Baş savcının sorusuna yanıt olarak, tanık, bütün bakanlar kurulunun inanışına göre, Raystag'ın yakılmasının, Almanya Komünist Partisi için silâhlı ayaklanma sinyali olması gerektiğini söyledi. Bakanlar kurulunun 26 Şubat'ta, 27 Şubat'ta, ya da Raystag'ın yakılmasından sonraki günlerde, Prusya'daki ve Almanyadaki bütün silâhlı güçleri, Alman proletaryasının ve Almanya Komünist Partisinin beklenen silâhlı ayaklanmasına karşı kullanma kararı alıp almadığını öğrenmek isterim. Böyle bir karar var mıdır, her hangi bir özdeş belge var mıdır ?Başkan : Dimitrov ! Eğer soru sormanıza izin verilmesini istiyorsanız rahatça ve yalnızca öze değgin sorular sorunuz. başka hiç bir şey !

Dimitrov :Bu öze ilişkin değil mi ?

Başkan : Sayın bakan bu soruda bilgi verebilirler mi ?

Göbels : Açıklamam gerekir ki,bakanlar kurulunun komi-

nist tehlikeyle uğraşma diye bir ~~görevi~~ görevi yoktur.Bu,polis bakanının görevi~~dir~~. Bir nasyonal sosyalist bakanlar kurulunda,her hangi bir bakanın,bakanlar kurulundaki çoğunluğun ardına gizlenmesi modası yoktur.Polis bakanının görevi,toplumsal huzuru bozmaları ve her ciddi tehlikeyi kesinlikle ortadan kaldırmaktır.Eğer gerekiyorsa,o zaman,polis bakanı polis güçlerini harekete geçirir.Ayrıntılar bakanlar kurulunu ilgilendirmez,ancak polis bakanı,aldığı önlemleri bakanlar kuruluna bildirmekle yükümlüdür.

Başkan :Yanıtı duydunuz.

Dimitrov : Tanık,sayın bakan Göbels,o sırada Polis Bakanlığında,Berlinde,Polis Müdürlüğünde ve Savaş Bakanlığında,silâhlı güçlerin beklenen bir ayaklanmaya hazır olması emri verildiğini biliyor mu ?

Göbels: Görülüyor ki ^Bay Dimitrov beni savaş bakanıyla ve polis bakanıyla karıştırıyor.Oysa ben ^{tanıtma} propaganda bakanıyım ve bu işle hiç bir ilgim yok.Polis bakanının,her an tehlikeyi bastırmak için gereken önlemleri alması olabileceğini sanıyorum,ancak

bunu savaş bakanının da yaptığını sanmıyorum, çünkü, birincisi bir savaş bakanı zaten yok, yalnızca savunma bakanı var ve ikincisi de, komünist tehlikeyi giderme, savunma bakanının yükümlülüğüne girmiyor. Her halde Bay Dimitrov, eğer komünist tehlikeye karşı askersel gücün kullanılması gerektiğini düşünüyorsa, bu tehlikenin çok daha büyük ~~var~~ olduğunu sanıyor. Onun mahfudilmesi için SA ve SS birlikleriyle, polisın kullanılması tamamen yeterliydi.

Başkan: Bu yanıtı da duydunuz. Sayın tanığın, başka alanları ilgilendiren sorunlar hakkında bilgi vermesi zorunda olmadığı görüşünü kabul etmemiz gerekir.

Dimitrov: Sayın başkan bununla ilgili olarak ben daha sonra kanıt önerisinde bulunacağım. Tanık, Nasyonal Sosyalist Partinin propagandasını yöneten bir kimse olarak ve ^{Tanıma} ~~Propaganda~~ Bakanı olarak, Raystag'ın yakılmasının hükümetçe ve özellikle Propaganda Bakanlığınca, Sosyal Demokrat Partisinin ve Komünist Partisinin, ~~seçim için ajitasyon yapmak için~~ ^{seçim için ajitasyon yapmak için} öteki partilerin ^{muhalefet} seçim önü ajitasyonlarını ^{destek} vermek için bir bahane olarak kullanıldığını biliyor mu ?

Göbels: Sayın Başkan, ben bu soruyu iyi anlayamadım.

Dimitrov: Raystag'ın yakılması, Komünist Partisine Sosyal Demokrat Partisine ve öteki muhalefet partilerine karşı, der

hal, propaganda amacıyla kullanılmış mıdır, kullanılmamış mıdır ?

Göbels : Şu hususu açıklamam gerekir : Gerekli önlemler polisçe alınmıştı. Bizim propaganda araçlarını kullanmamıza gereksinim yoktu. Çünkü, Raystag Yangını, gerçekten de, bizim Komünist Partisine karşı sürdürdüğümüz savaşın doğruluğunu kanıtlıyordu ve Raystagın yakılmasını, biz, yalnızca, Komünist Partisine karşı yeterli ölçüde topladığımız kanıtlara, yeni bir kanıt olarak, ilave edebiliriz, kasıtlı olarak bir propaganda yolu seçmemize gerek yoktu.

Dimitrov : Bizzat kendisi radyoda, Raystag'ı yakanlar diye gösterdiği Komünist Partisine ve Sosyal Demokrat Partiye karşı bir konuşma yapmadı mı ? Yalnızca Komünist Partisine karşı değil, Sosyal Demokrat Partiye karşı da demec vermedi mi ?

Başkan : Bu anlamda bir demec verdiniz mi sayın bakan

Göbels : O zaman ben radyoda hiç bir demec vermiş değilim, yalnızca Fuhrerin toplantısıyla ilgili olarak giriş raporları hazırladım. Ne ki, olabilir ki böyle bir söz söylemiş olabilirim, çünkü, benim kesin inancım Raystagın Komünist Partisi tarafından yakılmış olmasıydı, ve şimdi de kesin inancım budur.

Dimitrov : Bu demeclerde, ^(Tanıtma) Propaganda Bakanlığının genelgelerinden ve özdeş biçimde Göring'in ve öteki bakanların açıklama

malarında, yalnızca Komünist Partisinin değil, Sosyal Demokrat Partinin de Raystag'ın yakılmasıyla ilişkileri olduğu yolundaki açıklamalarından söz edilmemiş midir ?

Başkan : Ancak, siz en sonunda bana söyleyin bakayım, bunun Raystag'ı kim yaktı sorusuyla ne ilişkisi var ?

Dimitrov : İlişkisi var sayın başkan, çok yakın ilişkisi var!

Göbels : Sayın başkan, bu soruya, büyük bir hoşnutluk duyarak, yanıt vermeye hazırım. Önceden bir hususa dikkat çekmek isterim. Gözlemim odur ki, sanık Dimitrov, mahkemede Komünist Partisinin ve Özdeş biçimde, Sosyal Demokrat Partinin propagandasını yapmak istiyor. Bu konuda yanıtım şu: Ben propagandanın ne olduğunu bilirim ve kendisi böylesi sorularla benim sabrımı tüketmeyi denemeye kalkmasın, bunun olanağı yoktur.

Biz, Raystagın yakılmasında Komünist Partisini teşvikçi olarak suçladığımız zaman, Komünist Partisi tarafından Sosyal Demokrat Partiye doğrudan doğruya yönerge verilmiş bulunuyordu; çünkü biz, Sosyal Demokrat Partiyle Komünist Partisi arasında burjuvazinin dediği gibi, temel bir ayırım olduğu görüşünü kabul etmiyoruz, 14 yıllık Alman politikası da bunu kanıtlamıştır. Bizim için bu iki

Örgüt arasında yalnızca taktik bakımdan, tempo bakımından ayrılık vardı, yoksa ilkelerde, temel görüşlerde değil. Demek ki, genel olarak biz Marksizmi ve onun en keskin biçimi olan komünizmi aydın kışkırtıcılığı yapmakla, ve belki de, Raystag yangınına ^{pratik olarak neden} ~~katılmakla~~ ^{pratik olarak çıkarılan} ~~katılmakla~~ ^{pratik olarak çıkarılan} olan diye suçladığımız zaman, kendiliğinden anlaşılıyor ki, böylece, yeryüzünden Komünist Partisini ve Sosyal Demokrat Partiyi silip süpürme görevi de, bu ulusal görevimiz de ortaya konmuş oluyordu.

Dimitrov : 1932 Sonbaharında, Papen'in ve daha sonra
da Şlayher'in başbakanlıkları sırasında, Almanyada bir sıra saldırılar ve bombalı komplolar meydana geldi. Yargılamalar da oldu, kimi nasyonal sosyalistlerden ölüme mahkum edilenler de vardı. Şimdi soruyorum, 1932 yılındaki bu terörist eylemler nasyonal sosyalistlerin işi değil miydi ?

Baş Savcı Dr.Verner : Ancak bunun bu davayla hiç bir
ilişkisi yoktur.

Göbels : Bu soruya ~~yanıt~~ vermeye hazırım.

Başkan : Hazır mısınız ?

Göbels : Elbette ! Bu soruya şöyle yanıt verebilirim:

*)
ANSIP e yabancı çevrelerin, böylesi komplolar düzenlemek için, par-

*)ANSIP- Almancası NSDAP: Hitlerin Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi.

ti içine provokatör göndermeleri olasılığı vardır.

Başkan : Soracak başka sorularınız var mı ?

Dimitrov : Sayın başkan ben henüz sorularımı bitirmiş değilim. Benim son sorumda, söz konusu olan provokatör ögeler değil, kendi karşıtını öldüren ve bu yüzden idama mahkum olan nasyonal sosyalistler idi. Onlar, şimdiki başbakan Adolf Hitler tarafından siyasi amaçla resmen ve gösterişle kutlanmıştı.

Başkan : Yalnızca faktolojiden söz ediniz ! Soracak daha neyiniz var ?

Dimitrov : İşte bunu soruyorum, bu bir gerçek midir ?

Başkan : Sanık Dimitrov, daha önce yargılanmış olan nasyonal sosyalistlerin, Führer tarafından siyasi amaçla ve resmen kutlanmış olup olmadıklarını soruyor.

Göbels : Führer, öznel olarak doğru hareket ettiklerini düşünen ve ölümlü yüz yüze gelen bu insanların desteksiz bırakılmaması gerektiğini düşünüyordu ve bu yüzden onlara kutlama telgrafı gönderdi.

Dimitrov : Nasyonal sosyalist hükümetin, nasyonal sosyalist hareketin amaçları için işlenmiş tüm terörist eylemlerden suçlu olanlar için af çıkardığı doğru mudur ?

Göbels : Nasyonal Sosyalist Hükümet, yaşamlarını tehlikeye atarak komünist tehlikeye karşı savaşan bu insanları hapishanelerde tutamazdı.

Başkan : Duydunuz mu Dimitrov !

Dimitrov : Çok iyi diydim ! Bildiğim kadarıyla sayın başkan, Almanyada dört ya da beş önemli siyasal cinayet olayı vardır. Komünist önderlerden Karl Libkneht ve Roza Lüksemburg öldürülmüşlerdir, ayrıca...

Başkan : Yeter ! (Dimitrov : ayrıca, bundan başka... derken) Sorun çok ileri gidiyor. Biz burada, Raystag'ı kimin yaktığını açıklamak zorundayız. Burada, çok uzak geçmişe dönemeyiz.

Göbels : Belki de, Adem ve Havva'dan başlarsak daha uygun olacaktır. Bu siyasal cinayetler işlendiği zaman, nasyonal sosyalist hareket henüz yoktu.

Dimitrov : Alman devlet adamlarından Ertzberger ve Rathenau'yu öldürenlerin sağ çevreden olduklarını, komünist çevreden olduklarını tanık biliyor mu ?

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Bu soruyu sorulmamış sayıyorum. Tabi sayın bakan yanıtlamak istiyorsa o başka.

Göbels : Bu sorudan kaçmak istemiyorum. Ertzberger ve Ra-

tenau'yu öldürenler Nasyonal sosyalist hareket çevresinden değillerdir. O zamanlar bu hareket henüz daha küçük bir grup oluşturmuyordu....

Başkan : Dimitrov, bu, benim yadsımam gereken ikinci soru idi. Her halde daha önceki durumları anımsıyorsunuzdur. Buna dikkatinizi çekerim.

Dimitrov : Almanyada böylesi siyasal cinayetleri işliyen bu çevreler şimdi nasyonal sosyalistlerin bağlaşıkları değildir midir ?

Göbels : Ben sorunun anlamını kavrayamadım .

Başkan : O zamanlar bu cinayetleri işliyen çevrelerin şimdi Nasyonal Sosyalist Partinin bağlaşıkları olup olmadığını soruyor.

Göbels : Ben kimlerin katil olduklarını ayrıntılı olarak bilmiyorum. Kimileri yurt dışına kaçtılar, kimilerini Prusya polisi öldürdü, kimileri de intihar ettiler. Bu insanların büyük bir kısmı şimdi artık ortada yoktur ve ben onlarla ilgilenmiyorum.

Baş Savcı Dr. Verner : Sayın bakanın bütün soruları yanıtlaması çok iyi olmuştur. (Başkanı: evet, gerçekten derken) Ne var ki, bu sorulara hiç yanıt vermemesinin daha doğru olacağını

*) Mahkeme başkanı, Dimitrov'un sorduğu sorularla Raystagı yakan faşist kundakçıları ağıza çıkarmasıyla ilgili olarak duruşma salonundan çıkarılmasını anlatmak istiyor.

düşünüyorum, çünkü, bu sorular yalnızca, burada, belirgin bir amaçla propaganda yapılması için soruluyor. Eğer siz bütün sorulara yanıt verirsiniz, sanık Dimitrov'un, her zaman, kendi propagandasına yarı-
yacak yeni yeni sorular ileri sürmesi için bahane bulacağını düşü-
nüyorum.

Göbels : Ben ,Dimitrov'a ve onun arkasında bulunan ki-
şilere ve dünya basınına, onun sorularına yanıt vermekten kaçtığım
ya da sorularını saptırdığım savını ileri sürmeleri olanağını ver-
memek için soruları yanıtlıyorum. Birçok başka kişiyle başa çıkmı-
şındır, bu küçük komünist propagandist ajitatörün mi sorularından
çekineceğim.

Dimitrov :Belirtebilir miyim ki, sayın başkan, benim so-
rularım iddianameyle ilgilidir ? Bütün bu sorular, sanık olarak ba-
na karşı yöneltilen siyasal bir suçlamayla ilgilidir. İşte bundan
dolayı bu soruları soruyorum. Başka suçlamalar içinde, iddia maka-
mı, beni, Raystagın örgütlü biçimde yakılması yoluyla Alman Anayasa-
sını zorla değiştirmek istememle de suçluyor. Şimdi ben soruyorum,
Almanyada 30 Ocakta ve 27 şubatda hangi anayasa yürürlükteydi ?

Göbels : Vaymer Parlamentosu tarafından kabul edilen
Anayasa yürürlükteydi. Bu Anayasanın iyi ya da kötü olduğunun önemi

yoktur.^Ne var ki yasal idi ve biz onu kabul ettik. Biz Komünist Partisinin bu Anayasayı değiştirmesine izin vermek istemedik ve böylesi bir değişiklik getirilmesi hakkını kendinize ^{korundu} ~~salıdık~~. Ben, Anayasada yapılan değişikliklerin yetersiz olduğu düşüncesindeyim.

Dimitrov : Bu gösteriyor ki, Siz Alman Anayasasını saymıyorsunuz.

Başkan : Bırakınız bu hukuksal sonuçları (Sanık Dimitrova hibabeder).

Dimitrov : Sayın başkan, ben tanığa, devlet propagandasının yöneticisi olarak şu soruyu yöneltiyorum : Biliyor mu ki, "Internatsionale Presse-Korrespondenz" dergisi Almanyada Almanca olarak Fransada Fransızca, İspanyada İspanyolca, İngilterede İngilizce ve Çekoslovakya'da Çekçe olarak çıkmaktadır ?

Göbels : Bu soruya bir tek sözlelikle yanıt verebilirim:
Hayır !

Dimitrov : Tanık biliyor mu ki, bu dergi Şubat ayının sonuna değin legal olarak çıkıyordu ?

Başkan : Tanık şimdi "Hayır !" dedi. O bu dergiyi bilmiyor. Bu yanıtla sorunuza tam karşılık verilmiştir. Başka sorularınız var mı ?

Dimitrov : Evet sayın başkan !

Başkan : Öyleyse acele ediniz.

Dimitrov : Tanık biliyor mu ki, kendisinin görüşünde olan kişiler, nasyonal sosyalistler bugün Avusturyada, çekoslovakya-
da, özdeş biçimde, illegal çalışmak zorundadırlar, illegal olarak pro-
paganda sürdürmek ve kimi zaman sahte pasaport kullanmak ve kendi
siyasal savaşımalarında sahte adres ve şifreli mektuplar kullanmak
zorundadırlar ?

Göbels : Görülüyor ki, siz nasyonal sosyalist harekete hakaret etmek istiyorsunuz. Ben, size, Sopenhauer'in sözleriyle yanıt vereyim: Her insan bakıma layık kişidir, ama onunla konuşmaya değil.

Başkan : Bu soru benim izin verilmemesi gereken bir soru olarak saptadığım üçüncü sorunuz.

Dimitrov : İzin verilmemesi mi ? Ben bununla ilgili olarak kanıtlara izin verilmesi isteminde bulunuyorum. Bu istemi, iddianamedeki savla, Raystag'ın yakılmasının silâhlı komünist is-
yan sinyali olarak düşünülmesi gerektiği savıyla ilgili olduğu gi-
bi, Prusya İç İşleri Bakanın ^{ve} ~~ve~~ Başbakan Göring'in de ve ~~Prusa-~~
~~Tanım a~~ ^{Tanım a} ~~sanda~~ Bakanın Sayın Dr. Göbelsin de konuşmalarıyla ilgili olarak ileri sürüyorum.

Başkan : Yeter ! Kanıt önerilerinizi yazılı olarak veriniz.

Dimitrov : Sayın başkan

Başkan : Yeter, susunuz ! Önerilerinizi yazılı veriniz !

Dimitrov : Sayın başkan ^{ağır ceza usul} ~~adınımlar~~ yasasına göre bu-

nu sözlü olarak yapmam gerekiyor!

Başkan : ^B ayır !

Dimitrov : Evet! Evet! ^{usul} Ağır ceza (yasasına göre bu zo-

runludur. Benim bu kanıt önerilerim, iddianamedeki Raystag'ın yakıl-
masının Komünist ayaklanmaya bir sinyal olması gerektiği yolundaki
sava ilişkindir.

Başkan : Bunu zaten söylediniz !

Dimitrov: Ben isterdim ki....

Başkan : Yeter ! Kanıtlara izin verilmesi konusunda
konuşmanızı yasaklıyorum. Mahkeme sizin yazılı önerileriniz üzerine
karar verecek.

DURUŞMA TUTANAKLARINDAN (Stenogram)

n)

13 Kasım 1933

Van Der Lube'ye Sorular

Dimitrov : Sayın başkan, Van Der Lube, Raystag'ın yakıl-

masıyla ilgili bu suçlamanın, gerçekte Alman komünizmine ve dünya komünizmine karşı, Alman basınının yazdığı gibi, ciddi biçimde hazırlanmış bir suçlama olduğunu anlamamış mıdır ? Bunu anlamış mıdır, anlamamış mıdır ?

Başkan : Evet, fakat bundan ne çıkar ? Diyelim ki anla-

luluğun

mıştır, bunun suçun saptanmasıyla ne ilişkisi var ?

Dimitrov : Eğer anlamışsa, o zaman Van Der Lube'ye yeni-

den sormak isterim ki, neden o bir insan olarak, kendisinin söylediğine göre dürüst bir niyetle hareket eden bir işçi olarak, neden susmakla, tuhaf bir tutum takınmakla, bu mahkeme salonunda komünizme karşı sürdürülen bu müthiş saldıraya artık iki aydır göz yumu-

* Aynı gün, yani 13 kasım'da, Müller ve Organiska adlarındaki iki ser-serinin de ifadesi alınmıştır. İddiaya göre Van Der Lube bunlarla daha bir yıl önce karşılaşmış ve baş savcının ileri sürdüğüne göre "devrimci konuşmalar" yapmışlar. Bu ser-serilerin sorgusundan sonra, Dimitrov, savcının manevralarını çıkarmak ve onun gösterdiği tanıkları çürütmek için Van Der Lube'ye bir sıra soru yöneltiyor.

yor ?

Başkan: Gürültü etmeyiniz !

Dimitrov: İddianameden Almanyada komünizme karşı böyle-
si bir saldırı için yararlanılıyor.

Daha birkaç soru sormak isterim: Birinci sorum: Van Der Lübe, başka zaman da, başka bir isim altında Almanyada bulunmuş mu-
dur ? Van Bergen ismi altında ?

Van Der Lübe: Hayır !

Dimitrov : Tutuklanınca ve polisteki ilk sorgusunda
Van Der Lübe, Hollanda Komünist Partisine üye olduğunu söylemiştir.
Böyle bir söz söylemiş midir ?

Van Der Lübe : Hiç bir zaman böyle söz söylemedim.

Avukat Zeyfert : Bu hiç bir zaman da iddia edilmemiş-
tir ki.

Dimitrov : Ne var ki, o sorgusuna ilişkin tutanağı
imzalamıştır.

Başkan : Her şeyden önce tutanakta böyle bir yanıtın
gerçekten olup olmadığını saptamamız gerekir.

Dimitrov : Van Der Lübe komünist olduğunu söylemiş mi-
dir ?

Başkan : Öncelikle kendimizin bu konuda tutanaklara

bakıp görmemiz gerek,yoksa havada kalırız...

Dimitrov : Daha önce özellikle belirttim ki,ben bir

komünist ve devrimci olarak hiç bir zaman Van Der Lübe'ye,eğer onun tutumu devrimci tutum olsaydı,ortaklarının kim olduğunu sormazdım. Ancak onun ~~x~~ ^{Ancak} yaptığı iş karşı-devrimci bir iş olduğu için,ben ortaklarının ya da perde gerisindeki ilhamcılarının kimler olduğunu ^(cekk) söylemesinde ısrar ettim ve bunu istedim.O şimdiye değin buna yanıt vermedi.Yanında başkalarının olduğunu hep yadsıdı.Ancak burada daha dört sanık oturuyor.Ve bunlar Raystag'ın yakılmasına katılmakla suçlandırılıyorlar.Van Der Lübe,Başbakan Göring'in ~~ne~~ benim için neler söylediğini de işitti. O,Bay Göring'in beni Raystag yangınını çıkarmakla suçladığını ve ipe gitmem gerektiğini belirttiğini de duydu...Ben şimdi soruyorum,artık iki aydan bu yana bizimle birlikte sanık sandalyesinde oturan ve bütün duruşmalarda hazır bulunan Van Der Lübe,neden halâ tamamen açık ve anlaşılır biçimde herşeyi,gerçek durumun anlaşılmasına yarıyacak ve böylece bu duruşma en sonunda duruşmaların bitmesine yarıyacak her şeyi söylemiyor ? Sayın başkan o,kendisi yargılamanın sekiz ay devam etmesinden yakınıyordu.

Başkan : Evet,evet bütün bunları biliyoruz.

Dimitrov : Ne var ki, neden ?

Van Der Lübe : Çünkü ben adi bir yargılama bekliyo-

dum, öyle düşünüyordum ve istiyordum da.

Başkan : Bu pek açık değildi. Ancak bu kişisel bir tu-

tumdur.

Dimitrov : Bu bir yanıt değil !

Başkan : Hayır, hayır !

Dimitrov : Bu henüz bir yanıt değildir !...Son bir

sorum daha var. Yangın çıkarılmasının şöyle olması olasılığı yok -
mu : Van Der Lübe'nin, bir sisteme, bir toplumsal düzene karşı bir
protesto ya da buna benzer bir hareket olmak üzere her hangi bir
eylem yapmak için bir kimseyle konuşmuş olması. Bu protesto hareke-
tinin de Raystag'ın yakılması gerektiği biçiminde düşünülmüş olma-
sı. Bu durumda, Van Der Lübe Raystag'a giriyor ve yangını çıkarıyor.
Ne ki, özdeş zamanda, işte o başka kimse, toplantı salonuna giriyor
ve başka araçlar kullanarak toplantı salonunda yangın hazırlığını
yapıyor ve belki de kendisi tutuşturuyor. Eğer bu böyleyse, Van Der
Lübe, belki de, kendisi öteki kişileri bilmiyordur.

Başkan : Bütün bunları artık biliyoruz.

Dimitrov : O belki de, konuştuğu kişiyi de tanımiyordur.

Sizin aracılığınızla sayın başkan,kendisine,acaba böyle bir durum
olmadı mı,acaba Van Der Lübe kötüye kullanılan bir araç değil miydi
sorusunu sormak isterim.

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt. 3 183-185

DURUŞMA TUTANAKLARINDAN (Stenogram)

23 Kasım 1933

Sanık Van Der Lube'nin Sorgusundan

Dimitrov : Sayın başkan !...

Başkan : Daha başlangıçta size şunu söylemek istiyorum:

neyi sormam gerektiği konusunda, hiç bir ön konuşma yapmadan, kısa öneriler sunmanız gerekir. Bu birincisi. Bugün öğleden önce yaptığınız gibi savunma konuşması yapar bir tutum takınmayınız. Üçüncüsü, sanıkların sorgusunu yapıyormuşsunuz gibi bir tutum almamanız. Dimitrov, tam olarak ne demek istediğini iyi anlıyorsunuz. Bu üç tutumdan kaçınmanız gerekir, tersi durumda, konuşmanızı sürdürmenize izin vermiyeceğim.

Dimitrov : Bugün, üzülerek belirteyim ki, fazlaca bir başarı olmadı, ancak, yine de, birkaç soru sormak isterim.

Başkan : Benim aracılığımla sorunuz.

Dimitrov : Öncelikle, Van Der Lube'nin, mahkemeye çıkmadan önce, iddianameyi önceleyip incelemediğini, okuyup okumadığını, anlayıp anlamadığını öğrenmek isterim. Acaba, iddianamenin Hollandaca çevirisini almış mıdır, yoksa öteki sanıklarda olduğu gibi, yal-

nizca Almancasını mı almıştır ?

Başkan : Bu sorunun davayla hiç bir ilgisi yok.Yargılama usul yasasının öngördüğü sorular,söylemiş olduğum gibi,yalnızca suç konusundadır,yoksa başka konularda değil.Buna karşın sormak istiyorum: Size verilen Iddianameyi anladınız mı ? Tek başınıza anlayabildiniz mi,yoksa çevirisini mi yaptılar size,ya da,içerliğini mi anlattılar ?

Tercüman : Baştan "Iddianame" dedi.Daha sonra dedi ki:
"Beni tutukladıkları zaman ne olacağını iyi biliyordum".Sonra değişik cümleler kullanıyor,bitirmiyor cümleleri.Sonra şöyle dedi:
"Hapishanede,insanların tutumlarına ya da seslerine birşeyler oluyordu.Sonra tek başıma daha fazla okuyamadım,çünkü yanımda gardiyanlar vardı.Ancak,yine de sonuna değin okudum."

Başkan: Kendisiyle ilgili olan tarafı acaba anlamış mı?

Van Der Lübe: Hayır,tam olarak değil ! Iddianamede okuduğumun hepsini tam anlayamadım...

Başkan: Ancak ^{Correspondence} m, ön kovuşturma sırasında ~~çok~~ sık sık kendisinin sorgusu yapılmıştır. Bütün bunlar kendisine duyurulmuş değil mi ki ?

Dimitrov : Sayın Hollandaca tercümana, Van Der Lübe'ye

iddianameyi Hollandacaya çevirme görevi verilmiş midir ?

Başkan : Belki de sayın avukat Zoyfert, bize, bunun nasıl olduğunu anlatabilir. Siz sanıkla sık sık konuşuyordunuz.

Avukat Zoyfert : Bir kez ben bunun denemesini yaptım, ancak o kesinlikle yadsıdı. O genellikle benimle konuşmuyordu ve her seferinde yardım etmemi yeniden yadsıyordu.

Başkan : Ha, evet, o hiç bir savunma avukatı istemediğini söylemişti.

Dimitrov : Demek ki o, iddianameyi anlamamıştır .

Başkan : Bunu söylemiş değil. Sayın çevrimen, onun söylediklerini yineleyiniz ! kendisine ilişkin olan tarafları anlamış mıdır ?

Tercüman : O zaman o, "tam olarak" değil" dedi, şimdi ise "Bütünyle anlamadım" diyor.

Başkan : Oysa kendisi bir kez yarısına değin okuduğunu söyledi. Zaten bunun önemi de yok, çünkü, neyle suçlandığı kendisinden gizli değildir. O, davanın kendisiyle ilgili yanını tamamen anlamış bulunuyor.

Dimitrov : Van Der Lübe, iddianamedeki ileri sürülen savı, Raystag yangınının nasıl bir silâhlı ayaklanma işareti, sinyali

olduğunu, bu savın sözde kendi verdiği ifadeye göre, ön ~~konuşma~~ ^{Sözleşme} sırasındaki ifadesine göre düzenlendiğini anlamış mıdır ? Bunu anlamış mıdır ?

Başkan : İddianameden bunu anladınız mı, böyle bir şey olduğunu orada, evet ben bugün bunu size sormuştum, bu yangının ayaklanma sinyali olması gerektiğini anladınız mı ?

Van Der Lübe : Hayır, bunu anlamadım.

Dimitrov: Duruşmalar sırasında ve kendi sorgusu yapıldığı sırada anlamış mıdır ki, burada ,kendi ifadesine dayanılarak böylesi bir sav ileri sürülüyor, beş sanık böylesi bir savla suçlandırılıyor ve eğer bunu anlamışsa, neden yalanlamıyor, neden bugün burada söylediklerini daha baştan söylemememiştir ?

~~Tercüman~~
Tercüman : Van Der Lübe buna şu yanıtı veriyor: "Bu

insan gücünü aşıyor. Daha önce size" (bundan sonra) "şimdi size
diyebilirim ki"(başkana) "yanıt veriyorum" .Bilmem ki ,başka bir
şey söylemek istiyor muğdu.

Başkan: Ona söyleyin ki, yalnızca bana yanıt verecek.

Soruları ben soracağım. Van Der Lubbe, bir kez daha soruyorum: İddi-
anameden mi anladınız ki, bu yangın bir ayaklanmanın başlamasına
işaret olmalıdır ?

Van Der Lübe : Hayır.

Başkan : Dimitrov'un sorusu, her halde şu demektir ki,

sanık bu ifadesiyle, ya da iddianamede yer alan ifadesiyle, öteki sanıkların durumlarını ağırlaştırdığını düşünmemiş midir? Sorunun anlamı böyle mi ? (Dimitrov : Evet, öyle). Van Der Lübe, bunu anladınız mı ? İddianameyi gördükten sonra, ya da onun içeriğini size bildirmelerinden sonra, demediniz mi ki, böylece, öteki dört sanığın durumları ağırlaşıyor ? Bana göre, yalnızca onların değil, sizin de durumunuz ağırlaşıyor.

Van Der Lübe : Bunu demedim. Ben hiç bir zaman onlar için konuşmadım.

Dimitrov : Van Der Lübe, polis sorgusu sırasında, şimdi bugünkü gibi böyle "anlaşılır" bir Almancayla mı konuşmuştur yoksa başka bir biçimde mi ?

Başkan : Bu konuda o denli çok polis memurunu dinledik ki ve şimdi o da her hangi bir ifade verse bile bu hiç bir şeyi kanıtlamaz. Eğer o "evet" ya da "hayer" diye yanıt verirse, bu hiç bir şeyi kanıtlamaz.

Van Der Lübe : Ben biraz önce söylediğimi ^{konuda} ifademde anlattım. Burada yeniden ^{duyulacak} söyleyeceğim her şeyi o zaman söyledim.

Başkan : Böylece bu konunun bittiğini sanıyorum.

Başkan

Dimitrov :Ancak şu bir gerçek ki,içimizden hiç biri

yargıçlar,sanıklar,avukatlar, Van Der Lübe'nin bu Almancasını
anlamamıştır.

Başkan :Bizi sanıklarla bir tutmayın ! Buna izin ve-

rilmez

Dimitrov : Rica ederim sayın başkan,kuşku yok ki izin

verilmez.

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt 199-202

IMPARATORLUK MAHKEMESİ
IV CÜ CEZA DAİRESİ BAŞKANI DR. BÜNGER'E

27 Kasım 1933

Çok Sayın Bay Başkan !

1933 yılı başlarında ve Raystag Yangını sırasında, Almanya'daki gerçek siyasal durumu açıklığa kavuşturmak için şu kişilerin tanık olarak sorgularının yapılmasını öneriyorum :

1. Eski başbakanlardan, emekli General Şlayher.

2. Eski imparatorluk bakanlarından Dr. Hugenberg

3. Başbakan Yardımcısı Fon Papen

4. Eski başbakanlardan Dr. Brüning

Bu bayların öncelikle şu konuda sorgularının yapılması gerektir:

1. 1932 yılı sonlarında ve 1933 Ocak ayında, Nasyonal Sosyalist yönetimin, eğer cumhurbaşkanı Hindenburg iktidarı Hitler'e teslim etmezse, Berlin'e karşı silâhlı hücumla kalkmak tehdidinde bulunduğu doğru mudur ?

2. Bununla ilgili olarak, Nasyonal Sosyalist yönetimin baskı yapmak amacıyla bir sıra terörist eylemlere giriştiği doğru-